

209114

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. II.

జెన్న పట్టణము 1917 సం. నవంబరు నెల 28 వ తేది బుధవారము

No 199

సంపుటము. ౪.

పింగళ నామ సంవత్సర కార్తిక మాస శుద్ధ పౌర్ణమి గా.

సంచిక ౧౯౯

సర్వవృత్తిక విషయసంజీవిని.

(రిజిస్టర్డ్ (టేబుల మార్కు))

588

గుణముతో కలపబడిన గంధోష్ణముతో పోవుదురు. గుణము లేదని గుణపు చేయువారలకు రూ 100 ఇవ్వాలి.

ఇది ప్రతి కుటుంబమునం దుండవలసిన ముఖ్యమందు. అంగ, క్షయ, నాసి, దేహలైడ్యులతో కూగడ్డగాంచబడియున్నది. ఎన్ని దినము లుండినను మందు గుణముమూలం లేకుండు మాత్రమే కాక ఎముక కలక, పాము, జిట్టి మొదలగు విషజంతువుల కాటులకు సుపయోగించును. వెలపాకెట్ 1-కి 0.8-0 పోస్తేజి 0.8-0. 1 డెజ్ పాకెట్ వెల రూ 5-0-0. పోస్తేజి కేలు.

ఒకేసారి 2 ప్యాకెట్లు తప్పించుకొనువారికి పోస్తేజి ఇవ్వాలి. కర్తవ్యం 100 కి 25 రూపాయలు కమిషన్ నియమింపబడును. చిరునామా:— ధనలక్ష్మి కంపెనీ, 11 పంకజేపేట్రీ వీధి, సౌకార్యవేట పోస్టు, మదరాసు.

ప్రకటనము (955)

చెంగల్ పట్టు డిస్ట్రక్టు, యెల్లూరు సర్కిల్, నల్లూరు అత్తి పట్టు ప్యాక్టరీ లలో ఉన్న మాతాలూకు మార్జినుదాఖలా ఉప్పు వాములు విక్రయించ దలచినామా. గాన కావలసిన వారు యిదిగవ చిరునామావారుగాడికి ప్రాసినయెడలి కోరిన సంజాయిషీ పొందగలరు.

వల్లూరు ప్యాక్టరీ ప్రైవేటు నెం 34-య 32-19 అత్తిపట్టు ప్యాక్టరీ డిల్ 10-య 3-20 మోతే వెంకన్నగారు, ప్రైవేటు హోల్డరు, ఏలూరు, కృష్ణ జిల్లా.

కారణం:— ఇది శ్రీధర్బోధిని యను నాటకము. సంఘదురాచారసంస్కరణమునకు మార్గ మిందు కావలసినది. అందర జదివితీరవలయును. వెల 0-4-0 పోస్తేజి కేలు. ఆంధ్రప్రతికాకార్యాలయము, 7 తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

మలయ చందనము

(957) వెంగళమునకు కుతారము.

మందు పుష్కలమునున్నట్లు ఎవరికిని తెలియదు. పథ్యము లేదు. పిచికారీ మున్నగు కఠినికీల్లల పనిలేదు. గుచ్చ మైన మాతలయచందనము ఎటువూ తెలుపు, పచ్చ ఆను మాడు విధముల కోగమును మాడుపూటలలో మాన్పను డెప్పి 1-కి 2-0-0.

గంధ ర్వ ఫార్మ సి, రాజమండ్రి, తేక తిరి, లింగి కెట్టి వీధి, మదరాసు.

ఆంధ్ర సంరక్షణి (ప్రథమ సంపుటము)

ఆ నేక మంచి విషయము లిందు జర్జింపబడియున్నవి. ఆంధ్రులందరను జదివితీరవలయును. ప్రాశస్త్యము చదివిన వారికి బోధపడగలదు. కొన్ని ప్రతులు మాత్రమే మిగిలియున్నవి. త్వరపడుడు. 856 పుటలు. వెల ఒకరూపాయ మాత్రమే. (961) పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

గోవిందరాజు హరిశ్చంద్రగార్లు, ఆంధ్రసంరక్షణి పత్రికాధిపతి, కాకినాడ, గోవారి జిల్లా.

మిక్కిలి మనోహరమగు సువాసన 126

(రిజిస్టర్డ్ కాలిగ్రఫీ) ఆటో దిల్ బహార్. (రిజిస్టర్డ్ కాలిగ్రఫీ)

ఇప్పుటికాలపు దుచి కనువగునది, సాటిలేని మనోజ్ఞమగు సువాసనగలది. అల్కాహాలుగాని, సారాయముగాని, చేర్చబడకయే సిద్ధము చేయబడిన కేవల పుష్పసారము. నీ కువాలపై కొన్ని బిందువులు చిలుకరించినచో, మనోగ్యమగు సువాసన ని స్ఫులవరించును.

ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో నుండును.

దిన్నెనైజు (అర డ్రాం)	సీసా 1-కి రు	0-8-0
చుద్దరకము నైజు 1-డ్రాం	" "	0-12-0
వేరొకనైజు 2 "	" "	1-4-0
వెద్దనైజు 4 "	తేక 1/2 డ్రాం	2-0-0

వి. పి. ఖర్చులు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము.

పల్లెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిమెపులోను దొరకును. దీనికి ఆ నేకమగు నకలుసెంట్లు కలవు. కావున, తాము కొనునపుడు సీసాపై నను, కార్డుపై నను ఆటో దిల్ బహార్ అను పేరును పరిశీలింపుడు. ఈ ఆటో దిల్ బహార్ యొక్క సలక్షణములను పరిశీలనచేయ గోరువా రిదిగవవారికి ప్రాసినచో అజాకిమ్మతుగల సువాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదురు.

OTTO DILBAHAR REGD

THE

PERFUME OF ORIENTALS

DELIGHTFUL & LASTING

సోల్ ఏజంటు ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కో; నెం. 155, జుమ్మా మసీదు బొంబయి.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు వరసామృతము చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0. తలనొప్పుల మాన్పును.

పార్శ్వపు నొప్పుల వార దోలును. వాయువు పోట్ల బోగొట్టును. సువాసనగలిగి యుండును. ప్రతియింట నుండదగినది.

వనమూలికలచే హిందూ దేశే మందు తయారుచేయబడు మంచిమందు. దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు. అమృతాంజనము, డిపో, బొంబయి అండ్ మదరాసు.

నోటీసు. (965)

యేలూరు సయ్యదు అహమ్మదు మిమోరియల్ క్రిడలు, ది 22 డిసెంబరునుండి పుట్టబాలు, టెన్నిసు డబ్బులు, కింగిలు, బ్యాడ్ మింటను, చతురంగం, కుస్తి, వడ్డు బిల్డింగు, మైలుపరుగు-పుచిత భోజన సదుపాయములు-ఫీల్డులు, గిన్నెలు, వెండి బంగారు పతకములు. దరఖాస్తులు 5 డిశెంబరు లోపుగా చేరవలెను. యితర సంగతులు కార్యదర్శివలన తెలియగలుగు.

మోహినీ తైలము:— శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. మెదడుకు చలువజేయును. వెండ్రుకలు రాలకుండును. వెండ్రుకలు నునుపు చేరును. సువాసన గలిగియుండును. 0-12-0 అమృతాంజనము డిపో, 6, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

NOTICE

(955)

Our marginally noted Salt Pans situated in Chengalput District, Ennore Circle, attached to Vollar and Athiput Factories will be sold. Intending purchasers are requested to address the undersigned for any particulars relating thereto.

	Ac	C
Vollar Factory License No. 34	32	19
Athiput Factory License „ 10	3	20

Mothay Venkanna Garu,

License Holder,

Ellore - Kistna Dt.

AMRUTANJAN

BEST INDIAN PAIN BALM.

PRICE ANNAS 8 PER BOTTLE

SOLD EVERYWHERE.

Our Catalogue sent free on application.

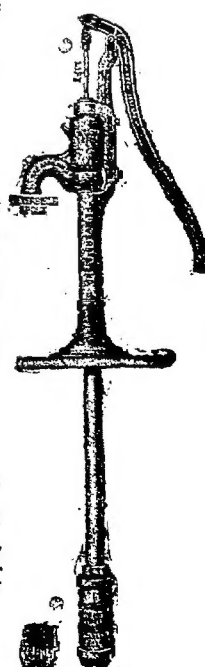
Amrutanjan Depot, Madras & Bombay.

K. B. JOSHI & Co.,

32, Hornby Road Fort, BOMBAY.

LARGEST HAND PUMP

Our 3 inch Pump is the largest available Hand Pump on the Market. Very useful for Shallow Water. Large capacity to suit small irrigation write for particulars and prices (537)

ALSO

Hand Pumps for very deeps wells up to 150 ft; Tank Pumps of new pattern, ready in stock. Write at once for further particulars.

కాంగ్రెసులీగుల సందేశము.

(పూర్వసంచికానుబంధము)
అభివృద్ధికి ర చట్టముల

గావించి సంవత్సరము చాటి విలువను గ్రహించి ప్రజల తరఫున తమ కృతజ్ఞతను తెలుపుటలో నీరెండు సంఘములం దేదియో వెను దేయలేదు. ప్రస్తుతపు పరిపాలనా విధానమున సాంఘికార్థిక సంస్కరణముల ప్రజలు కోరు సంతతి యభి వృద్ధిజేయ నేరవనియు, భారత ప్రజాప్రాణమున కించుకయు జిలవ లేకున్నదనియు, వివిధ సేవాకాళాభివృద్ధులు సమాన పరిపాలనమున కేల్పవలయుననియు, ఆంతరంగిక వ్యవహారములందు ప్రజల యభిప్రాయమునకే సాధ్యమగు సంత విలంబ ఈయబడునట్లు పరిపాలనా విధానము మార్చబడ వలయుననియు ఇన్ని సంవత్సరముల స్వాతంత్ర్యము మాకు జోధించినదని ఇంచుకయు సంకెములేకుండ జెప్పటకు మా కనుగ్రహించ గోరెదము. ఈ సమస్యముననే నీసభలు రెండును ప్రస్తుత మీ దేశము నందును ఇంగ్లండు దేశమునందును

శాసనపరిపాలక సంస్కరణము లావశ్యకము

అని మనవిచేసికొనుచున్నవి. ఈయభిప్రాయ ప్రకాశిక రెండు సభాసంఘములవారును కలసి సభగావించి చాలకాగ రూకతో నాలోచించిన పిమ్మట గావించబడినది. క్రిందటి సందర్భము మీ కానన సభయందలి 19 గురు నియోజకసభ్యు లు మిక్కిలి కొనిన సంస్కరణముల విజ్ఞాపనము మానం స్కరణములతో పూర్తిగ నేకీకరించుచున్నది. సంస్కరణ ప్రకాశికయొక్క ముఖ్యముత్రముల నికరించుక మనవిచేయ నున్నాము. 1. బ్రిటిషుహిందూదేశసంబంధమున సంరక్షిం చుట. 2. పిమ్మట హిందూదేశము యొక్కయు నాయారా ష్ట్రముల యొక్కయు పరిపాలనము సాధ్యమగు సంతవరకు ప్రజలకు వారి నియోజకసభ్యులద్వారా ప్రాతినిధ్య బాధ్యతా సముపేత పరి పాలనము గ క్రమక్రమమున మారుచుండ వలయును. ఇందు మొదటి నూత్రమునగును హిందూదేశ పృథుత్వమువారికివలె విదేశసంబంధము లందును, దేశ రక్షకసంబంధములందును బ్రిటిషు దొరతనము వారికిని వారి మూలమున బ్రిటిషు పార్లమెంటునకును బాధ్యతగలవారుగ నుండవలయును. కాననసభలకు వారిమీద నేమియు సభికార ముండగూడదు. మరియు వారు స్వదేశసంస్థాన వ్యవహారము లందు ప్రవేశము గలిగించుకొన గూడదు.

అంతరంగిక పరిపాలనము

హిందూదేశ కాంగ్రెసుగారికుండు అధికారము కానన సభలకుండ కలయును. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల వై ని హిందూదేశ ప్రభుత్వము వారికి గల సంకీర్ణ కార వటులనే యభివృద్ధి సేయించు చుండవలయును. అంతరంగిక ప్రభుత్వములు తమకాననసభలకు బాధ్యతగలవిగ నుండవలయును. కాంగ్రెసునిర్వాహక సభలందును కాననసభలం దును ప్రజానిర్వహిత భారతీయసభ్యుల సంఖ్య విశేషాధికముగ నుండవలయును. ఈ సభలొక్క కాననసభ్యులముననే గాక ఆర్థిక విషయమునను పరిపాలనా విషయమునను విశేషాధిక కార ముండవలయును. కాంగ్రెసునిర్వాహక సభ్యులలోగలము భారతీయులగును కాననసభ్యులలో నూటికి 80 వంతువంది ప్రజానిర్వహిత సభ్యులగును ఉండవలయునని కాంగ్రెసులీగులు కోరికొకటి లభ్యకములని మేము తలంపము. అసభలకీయ గోరిన అధికారములను అధికములు గాని ఆచరణమున కసా ధ్యముగాని కానన మా సమ్యక్ము.

కానన ఆర్థిక పరిపాలన విషయములందు కాననసభలు తొందరపడుటకుగాని, అనందగ్యముల గావించుటకుగాని ఆ వహకములు లేకుండ టకుగూడ తగిన పద్ధతు లేర్పరుపబడినవి. మరియు చిన్న చిన్న సంఘములవారి లాభములను గాపాడు విధానములు గూడ చేయబడినవి. ఈ విషయమున నికొక మనవి. వివిధ సంఘములవారికి సంబంధించిన అంశముల నిశ్చ యించుటలో నా సంఘపు అధికార ప్రతినిధులలో మూడవ వంతు నుండి యే యేర్పాటులైన అభ్యంతరము చెప్పిన దాని సభ వారందఱును చరల తీర్చింప వలయును. ఈ నూత్ర మన్ని కానన సభలకును వర్తించును.

ఇంక కాంగ్రెసుగారు వారిపరల విషయమున గావించ నెంచిన సంస్కరణములు చాలవర కదేశమునందలి పరిపాలనా విధానమును బట్టి నుండును. ఆ సంబంధమున జేయవలయు సంస్కరణములు సాధ్యమగునంత తక్కువ వ్యయమును, ఉభ యప్రభుత్వముల అను కాగమును నెంపొందింప వలయును. మరియు దేశపరిపాలనా సామర్థ్యమున కాసంబంధమువలన నెట్టి నష్టములను గలుగ గూడదు.

మాయాదేశముల తోపాటుగ నంప బడిన విజ్ఞాపనమున వివిధ సంస్కరణములు కొంతవరకు చేర్చింప బడినవి. స్థానిక స్వపరిపాలనము గూర్చియు కొంత చేర్చింపబడినది. వెంటనే పరిపాలనమునందు జేయవలయు మార్పులు నంబు నూటొండునవి. అమూల్య సాధ్యమగు సంతర్పణలో ప్రవేశ పోవలయునని మా సభలు రెండు సర్వంత ఆతురతతో గోరు

చున్నవి. దేశీయసభా తీర్మానములు, మహమ్మదీయ సభా తీర్మానములు, ఉభయులు గలసి జేసిన తీర్మానములు, 19 గురు నియోజకసభ్యుల విజ్ఞాపనము నిందుతో మీకు సమర్పించు చున్నాము. యదాన్త స్థానిక స్వపరిపాలనమునుగూర్చి యెంత యో యున్నతాళములతో సిద్ధముచేసిన రిపను ప్రభువుగారి సంస్కరణములు సాధ్యమగునంత త్వరలో పూర్తిగ జరిగింప బడుననియు మా దేశీయులు ను కీర్తితే ము లు న గు దాదాభాయి నారోజిగారు తమ జీవనకాలమంతయు నేసం స్కరణముల కొరకు ప్రియమైనచెనో ఆ సంస్కరణల నొస గి ప్రభుత్వకాళులు చాలవరకు భారతీయులచే నింపబడవలయు ననియు, న్యాయకాళులు పూర్తిగ కార్యనిర్వాహక కాళునుండి విడదవవలయుననియు, నాగరికతా దేశము లందును, స్వదేశ సంస్థానములందును, ఇచ్చటి యూరోపీయను లందును, పృజ లెట్లు శ్రేష్ఠపాణులగు చున్నారో అటులనే వర్ణభేదములు లేకుండ భారతీయులను శ్రేష్ఠపాణులగు రీతిని సాధ్యమగు నంత త్వరలో ఆయుధభాసనమును సంస్కరించుటయు జేయ వలయుననియు ఈ సంస్కరణముల నిమిత్తము దేశీయులు చిరకాలము నేచియుండ నవసరము లేదనియు మేము నమ్ము చున్నాము.

భారతీయులకు వైనికోద్యోగముల నిచ్చినందులకు సంతస ము తెలుపబడెను. భారతీయులలో జాతి మతభేదములు లేక తగినగుణముల గలిగియున్నవారందఱికిని ఉన్నతోద్యోగముల నియవలయుననియు వారిన్ని యుద్యోగములనును సర్వత గాం చుటకేయే పరిశీలం దు త్తీర్ణులు గావలయునో నా పరిశీల నీదేశమునందును నెలకొల్పి గోరుచున్నాము. భారతీయులు చాలకాలమునుండియు స్వచ్ఛందవైనికులుగ జేర్చుకొనబడ టున్నారు. అందుచే హిందూదేశ రక్షణల సమీకరణము యుద్ధానంతరమున గూడ నుండవలయు ననియు, అందలివైనికు లకు యూరోపీయుల తోబాటుగ సమాన సత్వము లుండ వలయుననియు గోరుచున్నాము.

ఇంక మివద్ద నెలవృత్తిమీకొనుటకు పూర్వ మొకటి రెండు సంకతుల జెప్పవలసియున్నది. సామ్రాజ్యమున హిందూ దేశమునకు తగిన గౌరవము నొసగుట అత్యంతావశ్యకము. ప్రస్తుతపు స్థితినిదాటి మేము వలసదేశీయులతో సమానస్థితి జేయ టావశ్యకము. వలసదేశీయులకు హిందూదేశమునం దెట్టి అధికారము లుండునో అట్టి అధికారములే భారతీయుల కు ను వలస దేశీయులం దుండవలయును. మాదేశపరిపాలనమున వలస దేశీయుల కధికారమియబడిన మా అనర్థక స్థితినికను తగ్గించిన వారగుదురు. దేశీయుల యసంతుష్టికి మేర యుండదు. శ్రీచక్రగిరిగారి దొరతనము వారట్టి యన్యాయ కార్యమును చేయరని నమ్ముచున్నాము. ఈలోన హిందూదేశమునకు సామ్రాజ్యసభను ప్రాతినిధ్య మొసకబడునని తలంచుచున్నాము. యుద్ధసభలో మాకిచ్చిన ప్రాతినిధ్య మెంతయు సంతస ప్రిదము. ఇక హిందూదేశమున కన్ని సభలందును ప్రాతినిధ్యము నొసగ వారు తీర్మానించినందులకు మేము కృతజ్ఞులము. అయిన హిందూదేశ దొరతనము వలసదేశీయులవాటికలే ప్రజాప్రాతినిధ్య ప్రభుత్వ ముకాదు గావున దొరతనపు నియమితసభ్యులు హైందవప్రతి నిధులు కాజాలరు. కావున బాధ్యతాసహిత స్వపరిపాలనము మాకిచ్చునంతవరకు సామ్రాజ్య మంత్రంగమునందును, సామ్రా జ్యసభయందును హిందూదేశ ప్రతినిధులు నియోజకకానన సభ్యులచే నెన్నుకొనబడవలయును.

దేశ సుపరిపాలనము

న కత్తంతావశ్యకము అని నమ్ముబడిన సంస్కరణములను సామ్రాజ్యమునందును పరిపంచమునందును స్వతంత్ర నాగరిక జాతులతో తుల్యమగు స్థానమును, అత్యంతమును గలిగియు న్నుటలు ఇతరులచే నొప్పకొనబడి మాజాతీయగౌరవము ప్రజ లసంకృప్తి కాకమగునంత యభివృద్ధి సేయబడుటయు ఎంతయు నావశ్యకములు. ఈ పురాతన పుణ్యభూమికిని బ్రిటనునకు ను గల సంబంధముల దృఢపరచుటకు గూడ నీ సంస్కరణము లత్యంతావశ్యకములు. హిందూదేశమతి ఉదారభావమున తన ప్రేమను, సేవను ఉంకదేశమున కొనగినది. శ్రీబార్హి సార్వభౌ ముని ప్రజలమగుట కెంతయు నతితయము నొందుచున్న తక్కి నజాతులతో తుల్యమగు స్థానమున సామ్రాజ్యమున హిందూ దేశమునకును గలగ వలయునని హిందూదేశము న్యాయముగ వాంఛించుచున్నది. ఇదివర లో చెప్ప బడిన రీతిని మానవ సత్వముల గాపాడుటకు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమి అత్యంతమ బలమైనపుడు తనకన్నీ నిధముల జెందవలయు మాట్లా తనకు నికరింపబడినది హిందూదేశము నమృతముతో నాశించుచు న్నుది. ముఖ్యముగ నీ మహామార్గాంతరము—హిందూదేశము కీర్తినియచుకు గొప్పభాగము పూరిన స్వాతంత్ర్యాధ్యము గావించబడిన ఈ యుద్ధానంతరము—గూడ తగినకట్టి కత్వము తిరస్కరింపబడదని హిందూదేశము నమ్ముచున్నది.

శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారి యువన్యాసము.

ఉపాధ్యాయ కళాసంఘమువారి ఏర్పాటు ప్రకారము రెడ్డిగారు క్రమశిక్షను గూర్చి యుపన్యాసించిరి. దంకనుగారభ్య క్షుతను వహించిరి.

ఉపన్యాసము.

ఇటీవల విద్యార్థులు చాలవోట్లనమ్మకట్టుట వినవచ్చి నది. అనినడివి అందులకు గల కారణములనువివరించుచు కల కత్తా కమిషనువారి నివేదికను వేర్వోర్ని రెడ్డిగారిట్లు నుడివిరి. రాష్ట్రము, సంఘము, కుటుంబము, పాఠశాల. ఆ ను నాలుగు ముఖ్యభాగములను భిన్నములుగానున్నంతకాలము నిట్టివి కలుగకమానవు. వీనిని ఉపాధ్యాయులను విద్యార్థులను కూడ గమనింపవగును. తొందరలు తప్పవు ఉపాధ్యాయులు సానుభూతిని చూపవలెను. రాజకీయము లగు మార్పు లధికముగ కలుగుననునా శ పత్ర కలం దును ఉపన్యాసములందు న త్వ ధి క ము గ క లి గిం ప బడినందునను విద్యార్థులు విమర్శనా దృష్టితో గాక వానిని సంపూర్ణముగ విశ్వసించుట వలనను ఈతొందరలు చాల వరకు కలిగినవని చెప్పదగినను. సంఘమునందు విద్యా, రాజకీయములు రెండును అవినాభావ సంబంధముతో పనిచేయువలసియున్నది. విద్యార్థులు తాము చేయుపని నిర్దుష్టమును భావముతో చేయు చున్నార గాని దోషముని తెలిసి చెయుటలేదుగాన నుపా ధ్యాయులు మెలకువతో పనిచేయువలెను. ఇందుకలిగినది నీతి విరహితము గాదు. వివేచనా లోపము. ప్రకృతికాస్త్రజ్ఞుడు ప్రకృతిలోనిశక్తులను ఉపయోగపరచుకొనునట్లుపాధ్యాయుడు విద్యార్థులలో నుండు వైతికోత్సాహ భావోన్మాద శక్తుల నుపయోగ పరచుకొని సంఘమును లాభమును కలిగింప వలె ను. ఈదేశమున విద్యావిధానము భావవిరహితముగ నున్నది. జాతీయ విధానమునను పారశ్వమే ఫలితవనియు దానిని బడయుటయే విద్యా విధాన సంకల్ప మని యు స్థిర పరుపకున్న నిర్దిష్టమగు విద్యావిధానమునకును అధికోత్సాహు లగు నవయోవనులకును సంఘర్షణము తప్పదు. ఈ దేశమున సంఘమునకును పాఠశాలకును—కుటుంబమునకును పాఠశాల కును సంఘర్షణము గలిగియున్నది. సంఘ మయొక్క ఏర్పా టువలన రాజకీయములకు సంఘ మన్తముగ చేయబడెను. అట్టి రాజకీయములనే సంఘము కోరుచున్నది. ఈ దేశమున కుటుంబస్థితి యొకతీరుననున్నది. ప్రజాబాధ్యత యనుభావము వారి కింకను భాగుగా కలుగలేదు. కాన సుత్రేవర్తనమువై నది చక్కగా పనిచేయుగల స్థితి కలుగలేదు. దానివలన అస మర్థులగు తలదండ్రులు పాఠశాలల విషయములందు కల్పించు కొనుట యిబ్బందిని కలిగించుచుండును.

ఉపాధ్యాయుని వ్యక్తిత్వమే విద్యార్థుల నాకర్షంప దగిన ప్రధానవిషయముగాన నాతియ సర్వవిషయములందును వారితో నేకీకరించి వారి విద్యాసమునకు పాత్రుడు కావలెను. ఈ సానుభూతిక ప్రత్యేక మొకజాతివారికి మాత్రమే కలుగు నదిగాదు. అంగ్లేయులకును హైందవులకు నిట్టి సానుభూతి కలుగుట కంతరాయ మేమియును ప్రకృతినిర్ధముగలేను అని రెడ్డిగారు నుడివిరి.

పారిశ్రామిక సంఘము:—సంఘమువారు 28-వ తేదీని ఇరువుర సాక్షులను విచారించిరి. బొంబయి దొరతనమువారి హిస్తాకిలు ఇంజనీయరు స్టూవర్టుదొరతనమువారచే నియమింప బడిననిపులు లుచితముగ ప్రజలకునలహో నొసగుచుండవలయు ననియు, పారిశ్రామిక ప్రతిస్థాపనములను నేర్పరుపవలసిన దని యుచెప్పిరి. దొరితనమువారు కొను సాక్షి యిచ్చటివర్తక సంఘమునొద్ద నే పుచ్చుకొనుట యుక్తము. ఇచ్చటి సంఘములు గాని పగుల్లు మున్నగువాటి కుత్తురువామలై యుండును. స్టూర్టు డైరెక్టరువనరలు ద్వారా ఆర్డరుచేసినయెవల హిందూ దేశపు టనుభవములేనియుద్యోగియొకడు వస్తువులను గొనుటయు వాటినిగూర్చి నైసందర్భములందు సమాధాన మిచ్చుకొనుట కచ్చముగ నుండుటయు సంభవించునని హూవర్టుగారు చెప్పిరి. అనంతరమున బొంబయి దొరతనమువారి వ్యవసాయకాళా డైరె క్టరుగారు సాక్షుమిచ్చిరి. పశ్చిమలవ దొరతనమువారి సహాయమునుగూర్చి యారోపణ విప్రులముగ ముచ్చటించెను. వ్యవసాయము నెల్లు నడపించిన లాభ ముండునటయు వీవం చెను. బొంబయి వ్యవసాయకాళావారు ప్రత్యక్షముగ వ్యవ సాయ మునర్ప రయితులకు నిర్ద్యులుల మాపినందువలన నవీన పద్ధతులను మా ప్రజలు చాలవర కనుసరించిరి.

మా కలకత్తా జాబు.

(మా స్వకీయ విశేషమునందే)

కలకత్తా, నవంబరు 21: మాంగళికా రాష్ట్రమునందలి రాజ్యాంగ చర్యలను గూర్చియు వానిని నడపుచున్న నూత్నాధికారులను గూర్చియు దెలిసికొనుటకు మా కలకత్తా కుతూహల ముందు నని తెలుపబడినది. దేశమునందలి పరిస్థితులు మోస్తరు లీగు వారిచేతను అంగీకరింపబడిన స్వరాజ్య సమితివారిచే నామోదింపబడిన సుప్రసిద్ధ సంస్కరణ ప్రణాళికను జనసామాన్యమును మా నాయకులలో బహుసంఖ్యాకులను హృదయపూర్వకముగా బలపఱచుచున్నారనియు, దట్టిమైన సంస్కరణములు వారిని సంత్రిప్తి పఱపజాలవనియు వేటుగా దెలుప నక్కరలేదు. కాని, యిటీవల మా పట్టణమున ననేకములైన క్రొత్త సంస్కరణ సిద్ధాంతములు బయలుపడెదలి యుండుట మీకుఁ దెలిసినదే యుండును. వీని లోఁ గొన్ని యుద్ధాని సంకల్పాలు గూడ మాంఁకు గూడ రాకను నిష్ప్రయోజనము గావించుటకును హైందవుల స్వాతింత్రాభివృద్ధిని సోధించుటకును బద్ధ కంకణులై విశ్లేషణ త్తిములు నేయుచున్న వన యాంగ్లో యిండియను సోదరుల కరుణాప్రవాహమున జన్మించినవి. వాటిని యాత్మ ప్రాముఖ్యమును నిచ్చి చేసికొనుటయును దొరకనమువారి యాదరమును సంపాదించుకొనుటయును బరమాదర్శములుగాఁ గల స్వార్థ పరాయణులగు పుణ్యాత్ముల ప్రయత్నములవలనఁ బుట్టినవి. వీని కన్నిటికిని భిన్నమైన మతీయొక్కటి లోని కాంగ్రెసు సమయమున నభ్యుదయోత్సవ బద్ధ ప్రసిద్ధ పురుషులగు కర్మిసుగారి ప్రయత్నముల ఫలితమై యున్నది.

కర్మిసుగారి సంస్కరణ ప్రణాళిక

కర్మిసుగారు మనకుఁ గ్రాత్రవారుకారు. ఆత్మ ప్రముఖత్వమును గూర్చి వీరికి గల యహంభావమును మనకుఁ గ్రాత్రది కాదు. హిందూదేశమునకు సరియైన సంస్కరణవిధానమును నిర్ణయించు భారము మాంఁకుగూడత్రాగారి మీదకంటెను దహమైనది విశేషముగాఁ గల దని మీ భావించుకొని, కొందఱు హైందవులను కొందఱు యూరోపియనులను దాష్టిలింగు కలకత్తాపట్టణములందు సమావేశపఱచి, వీరి రాజనామాపత్రిమును దయారుచేసి మున్నారు. అందలి ముఖ్య విషయము తిది నఱకే తింతిలనఁ దెలిసియుండును. ఇప్పుడయ్యది యిరువదియేనిమిదిపుటల పుస్తకముగాఁ బ్రకటింపబడినది. ఇందు నెక్కడను యూరోపియనులును, మహారాజులును, సర్ కృష్ణగోవింద గుప్త, ప్రవాసచంద్రమిత్ర, ఆర్. డి. మెహతా, యస్. ఆర్. దాసు మున్నగు మితివాదినాయకులును సంతకములు చేసియున్నారు. ఇండియా ప్రభుత్వము ప్రజాప్రతినిధుల యభిప్రాయములచే నిర్బంధితముకాఁ గూడదనియు, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు కొన్ని విషయముల యందు ఇండియా మాంత్రికారికిని మతీకొన్ని విషయముల యందు ప్రజాప్రతినిధులకును నుత్తరవాదులై యుండవలెననియు, ఏడుసంవత్సరముల కొక్కసారి మతీయే క్రొత్తవిషయములు ప్రజాప్రతినిధులకు అప్పగింపబడవలెనో నిర్ణయింపబడవలెననియు, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములందుఁ బ్రజాప్రతినిధ్యము పంపకృష్టితి సేయిన తరువాత ఇండియా ప్రభుత్వ మొక్క మృదంగ ప్రజాప్రతినిధుల కిప్పగింపబడి యిండియా పార్లమెంటు ఏర్పడవలెననియు, ఇందలి ముఖ్యోత్తములై యున్నవని స్థూలదృష్టిని నుజువవచ్చును. ఈవై విధానము జాతీయ నాయకులను సంత్రిప్తిపఱపజాలక పోయినను, కేవల ప్రక్రమముగా లేదనియు, భాగంగా నాలోచింపబడవలెనో త్రోసివేయఁ బడదగినది కాదనియు నేను భావించుచున్నాను. ఈ ప్రణాళిక యందలి మూడవ నిబంధన యాంధ్రులకు ముఖ్యముగా సంతోషకరముగా నుండును. ఈ పుస్తకముయొక్క యావంతులందుఁ ప్రస్తుత రాష్ట్రీ విభాగము తృప్తికరము గాదనియు, రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనము జయప్రథముగా జరుగవలెనన్న రాష్ట్రీయులు చరిత్రజాలి భావ మున్నగువానిని బట్టి పునర్నిర్మాణము చేయఁ బడవలెననియు, వ్రాయబడియున్నది. ఆంగ్లోద్యవ మూల మాత్ర మిట్లు వీరి యంగీకారమును బడయుట సంతోషావహము. జమిందారులననుసర్య

రాజోవు సంస్కరణ విధానమునందు జమిందారుల స్థానమునుగూర్చి యిచ్చటఁ గొంత తీవ్రమైన చర్చ నడచుచున్నది. ఇటీవల జమిందారుల సంఘము బ్రిటిషు ఇండియన్

అసోసియేషను మందిరమున సమావేశమై యింగ్లాండులోని ప్రభువులసభ కంటికి హిందూదేశమునఁ గూడ జమిందారుల సభ యొకటి యుండవలెనని కోరియుండుట చదువరులకుఁ దెలిసియున్నది. దీనివై బాప్టరు కే అహమ్మదు మున్నగు వారలు పత్రికలలోఁ నీ ప్రముగా విమర్శించియున్నారు. ఇంగ్లాండులోని ప్రభువులు పూర్వజన్మ పద్ధతిలనఁ బ్రాముఖ్యమున వహించి యుండిరినియు, ఇచ్చటి జమిందారు లంతకు ముందుఁ బన్నాలు కమాలచేయుచుండి పర్వతెంటు సెటిలు మెంటువలన భూస్వాములగుటచేత నింగ్లాండులోని ప్రభువుల వంటివారు కాఁజాలనియు, కావున వీరికోరిక లసంగతియులు గా నున్నవనియు, అహమ్మదుగారు వాదించుచున్నారు. ఈ వాదమునందు విశేషసత్యము కలదనుటకు సంభావము లేదు. మా రాష్ట్రమునందు జనసామాన్యముయొక్క మహా దార్శిన్యమునకు సమీపించుటే కొంత కఠినమైన గాఢభూతులని యిచ్చటి పరిస్థితులను దెలిసియున్న వారలగీరింపక తప్పదు. జమిందారులు ప్రభుత్వము వారికిచ్చుచున్నది మూడు కోట్లైనను, రహితులకద్ద వీరు 12 కోట్లు వసూలు చేసికొనుచున్నారని రివెన్యూభోజువారు తెలిపి యున్నారు. ఇట్టియెడ నిరుపేదలైన రయతులను రాక్షసముగా నణగఁద్రొక్కఁగలుగు నధికారమును వీరి చేతుల కొసంగుటకంటెఁ దెలిపివినమైన పని యుండ జాలదని చెప్పవచ్చును.

అతిమిత వాదులు

మా రాష్ట్రమున ప్రజాసేవక జీవనమునందు ప్రాముఖ్య స్థానమును వహింపఁజాలకపోయిన కొందఱు మహాసభావులు తమ పేరలైన బైకి కచ్చుటకుఁగాను తిరిగి అతివాదిమితవాది భేదములను సృష్టింపఁ బ్రయత్నించు చున్నారని వ్రాయుటకు చింతిల్లుచున్నాను. పుష్కళ చంద్రరాయగారి నామము నిది నఱకే నాతేఖలలో రెండుమూడు సార్లు లెత్తినది వచ్చెను. వీరిపక్షము మితవాదికత్తును బునరుద్ధరించుచేయుటకు గా నొక లేఖను ముద్రించి తమ మిత్రులకుఁ బంపుచున్నారు. మితవాదికత్తు నామమత్రావశ్యమైనదనియు, 1915-వ సంవత్సరము నుండి దేశీయ సహసభను అతివాదులు వశపఱచుకొన్నారనియు, ఆత్మగౌరవముగల మితవాది యెవ్వఁడును నిరక్షముండు దేశీయమహాసభతో సంబంధము గలిగియుండఁ జాలదనియు, రాజోవు క్రొత్తమునులో మితవాదికత్తును బునరుద్ధరించుటకు ఒకసభ యిచ్చట జరుపఁబడుననియు వీరందు వ్రాసియున్నారు. పుష్కళచంద్రరాయగారు రాత్మగౌరవముగలమితవాదియనియే నేను భావించుచున్నాను. అట్లయ్యెను, వీరింకను రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కమిటీ కార్యదర్శిత్వమునకును దేశీయమహాసభా హోదన సంఘకార్యదర్శిత్వమునకును రాజీనామా నేల యొసంగ లేదో యూహింపఁజాలరున్నారు. రాయగారి నిరక్షతే రెండుసార్లుబట్టి ప్రయత్నములుచేసి విఫలమనోరథులై యుండిరి. ఈ పర్యాయము జయము గాంతుకనుటకును దగిన నూచనలు లేవు. ఆయినను దేశాన్ధవాదుకమగు నీకుట్రను గురించి దేశీయులు తెలిసికొని యుండుట మంచిది

తెలిగ్రాఫ్ గురుస్తాల విన్నపము:— డిప్యూమెంటు ను సవరింపవలసిన దని బర్మాతెలిగ్రాఫ్ గురుస్తాలు 1915సం॥ మున ఇన్ స్పెక్టరు జనరలుగారికి విన్నపము సంపుకొనిరి. 1910 సం॥ మున నే సవరణములు జరిగియుండెను గాన మరల మా ర్పుల నొనర్చుట యవసరమని వై స్పష్టము మన్నింప బడలేదు. ఈ విన్నపము ననుసరించుచును వేరొక నిష్కాపన పత్ర మిపుడు సంపుకొనబడెను. జీతములు స్వల్ప మగుటచేతను, ఆహార పదార్థముల ధరలు పెరిగియుండుట చేతను, అద్దెలు విస్తారముగ నుండుటచేతను, తాము సుఖజీవన మొనర్చుచు ఉద్యోగ కార్యములను నిర్వహించుకొనుట కనకాశము లేకయున్నది. రంగూను ఆఫీసులో 40 రూ॥ మొదలు 140 రూ॥ లు గ్రేడు కల గుమాస్తాలు 48 రున్నారు. కాని, యీ శాఖయందె పారాభాషికజ్ఞానముగలవారు తమకంటె నధికముగ జీతములను స్వాతంత్ర్యముగను కలిగియున్నారు. బర్మా ఎల వెన్యూకెందకొంత, ఇంటిమున గాక్రిందకొంత, చొప్పున వీరికిధనము విశేషముగ ముట్టుచున్నది. ఉధృతవర్గములను కలసి సహకారముగ పనిచేయ డిప్యూమెంటునుండి వచ్చు ఆదాయము వృద్ధిపొందును. కనుక గుమాస్తాల జీతముల వృద్ధిచేయుట కాలమును నియమించి, ఆ ప్రకారము వారలకు 50 నుండి 150 రూ॥ ల వరకు జీతముల నొసగవలసిదనియు, జీతముల బట్టి నూటికి 50 రూపాయల చొ॥ బర్మా ముజరా నియ్యవలసిన దనియు, వైవిధానమును వెంటనే యామోదించి యములులో లెట్టవలసిన దనియు గుమాస్తాలు విన్నవించుకొనిరి.

న్యాయస్థాన వార్తలు.

విశాఖపట్టణము జిల్లాలోని చెమ్మేపిల్లలకు మర్త పామురాజాగారు కుదువపట్టిరి. దానినికొకరు కొనిరి. తాము కొనినతోట తమస్వాధీనము చేయించవలయు నని తోటను కొనినవారు విశాఖపట్టణము జడ్జి కోర్టులో దావాచేసిరి. వారుల కనుగుణ్యముగ జడ్జిగారు తీర్మానించిరి. వారి డీక్రి ఆమలు జరిగించ దలచినందున డీక్రి ఆమలు జరిగించుట కొంత కాలము ఆపుచేయవలసినదని ప్రతివాదులు హైకోర్టులో ఆర్జి పెట్టిరి. తోట రాజుకి సరిహద్దునట్టి 15 వేల రూ॥ లను ధరావతు కట్టినదని డీక్రి ఆమలు ఆపుచేయబడు ననియు, నీలోపున తోట కేమి భంగము కలిగినను ఆనప్తము ప్రతి వారి వారి కిచ్చుకొనుటకు అంగీకరించవలె ననియు, వారుల ఖర్చుల తక్షణము ఇచ్చివేయవలయు ననయు హైకోర్టు వారు ఆర్జి యొసగిరి.

రాబడి పన్నునుగూర్చి ఇండియా మంత్రివైన దావా చేయుట:— ఎస్. ఆర్. ఎం. రామస్వామిసెట్టి, డి. ఆర్. ఆర్. ఎం. రామనాథముసెట్టి అనువారిద్దఱు నైగాజ్ మొదలగు ప్రెంచి కోచ్చి దేశముల వారిలోను చైనావారిలోను వర్తకము చేయుచు విశేషలాభములు పొందుచుండిరి. వీరికి దొరతనము వారు 7000, 1700 లు రూ॥ లను రాబడిపన్నులను నిధించిరి. తిగాయిదాక్రింద, వీరిమొత్తములను నెల్లించిరి. దీనిని గూర్చి ఇండియామంత్రివైన దావాచేయుటకు ఆజ్ఞ యొసగవలెనని మీ హైకోర్టుకు ఆర్జి పెట్టుకొనిరి. రాబడిపన్ను నిధింపబడిన రాబడి బ్రిటిషు హిందూదేశమందలి వర్తకమువల్ల రా లేదనియు, ఆసామ్య బ్రిటిషు హిందూదేశమునకు లేబడ లేదనియు ఆర్జి అంతములో పన్నుట్టుట శాసన విరుద్ధమనియు ఆర్జి దాఖల తీగవున ఎ. కృష్ణస్వామి అయ్యగారు వాదించిరి. హైకోర్టువారు ఆర్జిని ఆమోదించి అంగీకారము నిచ్చిరి.

నగ్యాను కేసులో ప్రత్యేక న్యాయస్థానములవారు 11 రు ముద్దాయిలు దోషులని తీర్మానించి, దోషులకు కారాగార శిక్షలను, జరిమానాలను విధించిరి. జరిమానాల మొత్తము అల్లులలో బాధనొందినవారికి పంచబడును.

ఖయదునుండి పాతిపోవుట:— పంగదేశమున అల్లిపురము కైలులో ఖయదీగనుండిన టామి మియ్యా అనువాదొక దినమున ఇతిరఖయిచీలలో పనిచేయుచు వార్దరు లేనిసమయమున గోడదుమికి పాతిపోయెను. మతీయొక 2, రి దినములకు వాడు తనయింటిలోనే పట్టుబడెను. వెనుకటికత్తు తోడుగ మతీయొక రి మాసములు కఠినశిక్ష వానికి విధింపబడెను.

హత్యకేసు:— మలబారుజిల్లా ఇరనాదు తాలూకాలోని తింగలూరు గ్రామములో నివసించుచుండిన యొక మోస్తావాడు తనభార్య మరియొక మోస్తావానితో పోవుచు న్నదనిభావించి ఆమోస్తావానిని చంపివేసెను. హంతకునిపోలీసువారు పట్టుకొనిరి.

50 రూ॥ ల నోటుకేసు:— మలబారులోని విరియము గుడ్డవీకను కంటెనె వారు చెన్నపురి బాంకి శాఖా ఆఫీసు నుండి యీ నెల 24వ తేదీన 1700 రూ॥ లను తీసికొనిరి. ఒక్కొక్కటి 50 రూ॥ ల చొప్పున 10 నోట్లును మిగిలిం ద్రవ్యము రాఖ్యముగను ఇయ్యబడెను. కంటెనె నవుకరు రూ॥లను నోట్లును తీసికొనిపోయి కంటెనె కాషీయరుకు యిచ్చెను. కాషీయరు నోట్లును బాగ్రత్తగ పరిశోధన చేయసాగాను. ఒక 10 రూ॥ ల నోటుపై గల 10 అంకెగల భాగము తీసివేయబడి 50 రూ॥ ల నోటుపై నుండి 50 అంకెముక్కు బాగ్రత్తగ ఆతుకపడెను. ఈ నోటు తిరుగ బాంకివారికి పంపబడెను కాని వారు దానిని పుచ్చుకొనలేదు. దీనిని గురించి తిగాయదా చేయవలెనని బాంకివారు నిశ్చయించిరి.

సోల్టరుభార్య పోషణము:— పెండరాబాదుకు సమీపమునన్న బోలార్ములో నుంచబడిన నైస్యములో సోల్టరు గనున్న ఏ. డి. సిమ్సను అనువాడు తాను కలకత్తాలో నున్నపుడు 1914 సంవత్సరములో మిసెసు గ్లేడ్స్ ఏడీలెను అను నామెను వివాహమాడి 1916 వ సంవత్సరములో నైస్యములో జీరెను. ఈ నెల 1 వ తేదీనుండియు అతడు ఆమెను పోషించుట మానివేసినందున ఆమె కలకత్తాలో దావాచేసెను. ఆవె భర్తకు నోటీసు పంపబడినది. కేసు విచారణ చేయబడును.

స్వీస్వితులు ప్రాధాన్యముగారి ఉపన్యాసము.

కోయిలముకూర్చు కళాశాల ప్రెస్విటెన్షు ప్రాధాన్యముగారు ఈనెల 24 వ తేదీ శనివారమునాడు సాయంత్రము తిరువళ్ళి క్రైస్తవ కళాశాలలో గౌ. వ్యా.టి. వి. తేజగిరిఅయ్యగారు వి. వి. వి. ఎల్. గారి అధ్యక్షతన జరిగిన సభలో నిట్లుపన్యసిరిరి.

ప్రాధాన్యముగారు విజ్ఞానసము, విద్యార్థులందును ఉపాధ్యాయులందునును చా.విభిమానములవారిని అధ్యక్షులునుడిరి.

ఉపన్యాసము.

దక్షిణ యండియా ఉపాధ్యాయసంఘమువారు నన్ను పన్యసించు గోతుటచే నేను వాదనకు కృతజ్ఞుడను. జాతీయంద్యయను పదమును నేనువిని యున్నప్పుడు నా ప్రాంతములలో నూడిన విద్య యను శబ్దంబును వినితిని. పాశ్చాత్య విద్యా విధానమున స్వలి స్పష్టమగు లోప మేది యునులేదు. యథార్థమగు పాశ్చాత్య విద్యావిధాన మిదేమున నుండును. ముఖ్యముగా బడవండుటయు పాఠశాలకు పాఠ్యముగింపబడుటయు జరిగినది. పాశ్చాత్య భారతీయులకు గ్రహణశక్తియందు తారతమ్య మేమియును లేదు. వారికి శక్తియు అపకాశములును మానసిక వికాసమును ప్రవర్తనమును సమానమే. ప్రస్తుతివిద్యావిషయమున గల లోపములను పలువురు వివరించి యున్నారు. నేను క్రొత్తగా నిపుడు వివరింపబోవున దేదియును లేదు. ఉపాధ్యాయునిజీవితము బాధ్యతలతో కూడినదేగాక కష్టమైనది. అది సంపూర్ణ స్వాధ్యాయముతో కూడినది. బాల్యమున నాకర్షకముగ నుండు యా ప్రపంచమున ముగిసినదియు లేదని గ్రహించుటయే స్వాధ్యాయమునకు ఫలితము. అభావము యథాధ్యాయునికి కలుగనిదో గురుశిష్యులకు గల గొప్పబంధము తెలిసిపోవును. గొప్పవిద్యా సాధనముగూడ మొక్కపోవును.

బాల్యమునకు శరీరమును ప్రవర్తనమును అభిలాషమును సముష్ణుగ వృద్ధిపొందుటయే విద్య అట్లుగాక పిల్లలనేడో యొక దానిని నధికముగ వృద్ధిపొందించుట మానకరము ప్రస్తుత మీ రాష్ట్రమునందు గల విద్యావిధానము చిలబడుచు గలదనివలె నున్నది. ఈ రాష్ట్రమున పాఠశాల విద్యకు మూలము ప్రాధాన్యమునంగబడినది గాన నీ విద్యాధులు ఉత్తర హిందుస్థాన మందలి వారితో పోల్చిచూచిన కేవలము దుర్బలులుగా నున్నారు. సంపూర్ణ విద్యాఫలితములు వారికి మొదటి నుండియు కలిగింపబడినదో వారన్నిట పను గ్రులుగ నేయుండియుండురు. విశ్వవిద్యాలయము మహావిద్యాలయమున కల్గించి జాతీయతాభివృద్ధికి తోడ్పడవలెను. ఉన్నతి నిద్యుకొరకు ఆత్మపూర్వ కేంద్రీకృత కళాశాలల కేగువారి సంఖ్య చాలస్వల్పముగాని అటుకేగినవారిలో సంపూర్ణ విద్యాభివృద్ధియు బడసి వచ్చువారి సంఖ్య తక్కువ గాదు. ఈ దేశమున విద్యావిధానమున లోపముండిన అలోపము క్రిందితరతులలో నే నవరింపబడవలెను గాని కళాశాలలందు గాదు. పాఠశాలలందు విద్యార్థులు గడతేరినపిమ్మటనే కళాశాలలందు చేర్చుకొనబడవలెను. పాఠశాలలందు కళాశాలలకు వచ్చువారికు దేవాదాధ్యయను సుత్రివర్తనమును కార్యోత్సాహమును కళాశాల విద్యగ్రహణశక్తియు వాంఛలును ఆశుములు నుండవలెను. ఉపాధ్యాయులు బాల్యపుస్తకములవైగాక బాల్యరైతనే లక్ష్యముంచవలెను. స్వల్ప విషయములని నిర్లక్ష్యము చేయునవియే బాల్యము చక్కజేయదగిన ముఖ్యవిషయములై యుండును.

పాఠశాలగదులు విశాలములును గాలియును వెలుగుయును బాగుగా రావలెగలవియు నై యుండవలెను. అట్టి పాఠశాలలందు సుఖాయములు లేని గదులలో చదువు బాల్య అరగంటకొకసారి వెలుపలికి బోవుచుండవలెను. పాఠశాల భవనమునకు ఆటలములు చాల సమీపముగ నుండవలెను. ఆటయు చదువును మిళితముగా నుడినగాని మనశ్శరీరమును సుముగా వికసించుటలవు. దక్షిణ ఇండియాలో నీ విషయమున విద్యార్థుల కెట్లనుపాయమునలేదు. వారు విదేశ భాషలోనే అన్ని విషయములను గ్రహించవలసి యున్నది. అది యొక్కటియే గొప్ప నిరోధమై యున్నది. అన్యభాషలో నభ్యసించుటకు వారు కేక్రిని కాలమును ద్వీగుణముగ వ్యయపరచవలసి యున్నది.

బాల్య శరీరమును దాద్యమును బడసి వారికి సుత్రివర్తనము కలుగుటకు వారు ఆటల నాడవలెను. ఉపాధ్యాయులు సానుభూతితో విద్యార్థుల నడుమ మెలంగుటవలన గూడ విద్యార్థులకు సుత్రివర్తన మలవదును. పాఠశాలలో జరుగు పనులవలన విద్యార్థులలో పాపము ఆత్మవిశ్వాసము ఆత్మరక్షణశక్తి నిర్బల భావము, కార్యోత్సాహము, విచారము మున్నగున వికలముగ వలెను. విద్యాభ్యాసము వలన ఉత్తర జీవనమున వారికు పయోగింపదగినజ్ఞుణము లవియే. ఉపాధ్యాయుడు సానుభూతితో విద్యార్థిని పాఠశాలలో జరుగుపనికిని ఇతరపనులకును గూడ నాకర్షింపవలెను. బాలుడు సముక్తములను సంబంధముగల విషయమును సుత్రిముల కొనుగునట్లు ప్రోత్సహించబడవలెను.

విద్యార్థులకువారిపనియం దాన క్రికలిగింపవలెను. నేన్న బడినదానిని బాలురు గ్రహించుటకు తుపాధ్యాయులు సాధనముల నాలోచింపవలెను. బాలురకు చదువగోరన గ్రంథములనువారు చదువుట వలన కలుగుఫలితములను వారికి ముందు చెప్పవలెను. విజ్ఞానముయొక్క కేక్రిని బాలురకు చూపవలెను.

ప్రస్తుతము కళాశాల పరిస్థితులు చాల హెచ్చుగ నుండుటచే 100 కి 10 మందిమాత్రమే వారి నభ్యసించజాలి యున్నారు. ఇంతకన్న హెచ్చుగావారుసనుభులగునట్లు చేయదొగకొనవలెను. బాలురు నీరసములును ఆత్మవిశ్వాస విహీనులును ఉత్సాహ విరహితులునైన వారెట్లు సుముగా కాగలుగుదురు? అతిభారమగు కళాశాలాధ్యయందు వారెట్లు పాఠంగతులు కాగలుగుదురు. రెండవ అంగభాషాప్రాముఖ్యము ప్రతివిద్యార్థియు స్వనివయములను ఈరాష్ట్రమున అంగభాషాములయిననే గ్రహించవలెను. అంగభాషా పండితుడు కావలెను. అంగభాషా సలక్షణముగ మాట్లాడవలెను గల శక్తియుండిన వాలును. అదియే అవధిగా ఏర్పరుపబడిన విద్యార్థులకు చాల సౌకర్యము కలుగగలదు. బాలురకు గల వ్యాకరణజ్ఞానమును వారు సరిగ నుపయోగించవలసి కాలముననే విదేశీవిషయములను గూర్చి అంగభాషలో వ్యాసమును వ్రాయవలసి కోరెదను. మంథశీలములలోని బ్రాహ్మణుల జీవితమును గూర్చి నన్నొక వ్యాసమును వ్రాయవలసి అట్టి దని యెరుగవలెనెట్లు వ్రాయగలుగుదును. నేను ప్రయత్నించితి నేని చాలకేక్రిని వ్యయపరచ వలసియుండును. బాలురు చదివిన విషయములనుగూర్చి అంగగ్రంథములు వారిచే చదివించవలెను. అన్యభాషను బాగుగా చదువుటకు భాషాంతరీకరణ ముఖ్యవిషయము. ఇది పాఠశాలలలో చదివిన కళాశాలలో వారికి సాచుకర్యము కలుగును. బాల్య భాషకేక్రిని గూర్చియే గాక ఆలోచనాశక్తిని హెచ్చించుటకు గూడ ఉపాధ్యాయులు యత్నించవలెను.

పాఠశాలను విడుదలనప్పటికి బాలుడు తా నేన్నట్టిని వరింపవలెనో నిర్ధారణ చేసికొనదగి యుండవలెను. కార్యకృతులందు బాలురకు గౌరవము కలిగింపవలెను. కాన ఉపాధ్యాయులు నిస్పృహ జెందరాదని ప్రాధాన్యముగ నుడిరి.

అధ్యక్షులు

ఉపాధ్యాయులు ప్రేమించి వారికి మార్గదర్శయ స్వాధ్యాయుని వారి నభివృద్ధి పొందించుతలంపు లేనివారు కేవలము జీవముకొగ తుపాధ్యాయత్వమును స్వీకరింపగూడదు. ఉపాధ్యాయుడని చాల పవిత్రమైనది; మరెవరియును గూడ దీని కీడుగాదు విశ్వవిద్యాలయము జాతీయభివృద్ధికి ముఖ్యముగా పనిచేయవలెను. ప్రత్యేకించుపద్ధతి కూడదు. ప్రాధాన్యముగారిసంగిని యుపన్యాసమునకు వారు వందనీయులు అని అధ్యక్షులు నుడిరి. పి. వి. సుబ్రహ్మణ్యఅయ్యగారు వందనము లొసరించిరి.

ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల దీపావళిసమాధు:— గోదావరిజిల్లా వెదురుపాకలోని సనాతన సభవారు ఈనెల 14-వ తేదీని ఆగ్రామమున ప్రతియులు తిరిగి బృందావనపురములోని “ఆంధ్ర”జాతీయ కళాశాల” కొరకు. రు. 5-0-0 (అయిదురూపాయలు) వసూలుచేసి ఆకళాశాల వ్యవసాపకుల పేర 15-11-17 న మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ పంపి రని కార్యదర్శి ఆఫీసు కనకయ్య గారు మాకు వ్రాసిరి.

త్వరపను జాతకఫల మణిమంజరి త్వరపను

ఇది జాతకభాగము సమగ్రముగ దెలుపు పుస్తకము. జాతకరహస్యముల నెల్ల సులభముగ దెలియునట్లులను జాతకభాగ మంతమాత్ర మిదివరకుదెలియనివా కత్వంతోపయుక్తముగను గురుసహాయ మక్కరలేమండగను నవలీల జాతకములు వ్రాసి ఫలములు చెప్పుటకును పండితులగుటకును సాధన పద్ధతిని ప్రశ్నితరహాసముగ నుదాహరణములతో వ్రాయబడినది. కొద్దిప్రతులు మాత్రమే యున్నవి. త్వరపనుడు. దీనివెల పోస్టేజిసహా రు. 1-6-0 అనేక యోగ్యతాపత్రికలు గలవు.

చూడుడు యోగ్యతాపత్రిక చదువుడు

గోదావరి మండలములో జీవన అనుభూతురనివాసులగు బ్రహ్మశ్రీ ఇంటూరి అయ్యన్నయ్యగారు రాజుశక్తిగూర్గచే రచియింపబడిన జాతకఫలమణిమంజరి యను గ్రంథమును సాకల్యముగా జూచినాడను ఇది యథార్థానేక గ్రంథ రాజంబులం బరిశీలించుటచే గలిగిన నిజానుభవంబున జాతకశాస్త్రరహస్యంబులనెల్ల దెల్లంబుగావించి యాంధ్రజనుల యుల్లంబులు పల్లవింపజేయ నుద్దమించి గల్లలితముగ రచియింపబడినదని వెల్లడింప నుల్లెల్లుచున్నాడు. ఇందలి విషయములు స్వాభవ సిద్ధములనియు సప్రమాణికములనియు సర్వజన గ్రాహ్యము లనియు నేను నిస్సంశయముగ జెప్పుగలను.

(సంత) దండెట్ల రామమూర్తిశాస్త్రి, మోడేకురు.

సందేశములు

సంయుక్త రాష్ట్రముల దేశీయ సభాసంఘమువారి సంతకమును డాక్టరు తేజనూద్రురసామ్రాగారు చదివిరి. మాంజేగుగారికి స్వాగతమిచ్చిన పిమ్మట నతడిట్లు చెప్పెను. కాంగ్రెసు లీగుసంస్కరణములను తమ సభవారు పూర్తిగా నామోదించిరి గావున దానిగూర్చి అంతగా జెప్పవసరములేదు: “ఈ రాష్ట్రముల ప్రత్యేకావసరముల గూర్చి కొంచెము చెప్పవలసి యున్నది. విభజనము ప్రకారము సంయుక్త రాష్ట్రములు హిందూదేశమునందన్ని రాష్ట్రముల కంటె జనసంఖ్యలో పెద్ద రాష్ట్రముగ నున్నది. భూమి సిస్టులలో నెక్కువ వైకమీదేశమే హిందూదేశ దొరతనము వారికి చెల్లించు చున్నది. ఈ రాష్ట్రముల కొక గవర్నరును నియమించి కార్యనిర్వాహక సంఘము నెలకొల్పవలయు నని మే మెన్నిదినములనుండియోగోరు చున్నాము. ఏవర కిప్పటికి కార్యనిర్వాహక సంఘమునుతొలపబడినది. ఇంత వేగము గవర్నరునునియోజింప నిశ్చయింప బడెనో లేదో చెప్పజాలము. ఈ సంస్కరణములు చాల కాలము క్రిందటనే జరుగగలసి యుండెను. ప్రస్తుతపు లెట్టి నెంట్లు గారి నియమితకాల మంత మైనంతనే ఈరాష్ట్రమును రాజధానిగ జేసి గవర్నరు నొసంగగోరు చున్నాము. కార్య నిర్వాహక సంఘ మెట్లుండ వలయు నదియు మేమును మరల చెప్ప నేల? ఇప్పటి కానన సభ పరిమితి యెంత స్వల్పముగ నున్నదియు నిం చు క ప ర కిం ప గోరెదము. ప్రస్తుతము 4 కోట్ల 80 లక్షల ప్రజలకు 21 రూమాత్రమే నియోజకసభ్యుల నెన్నుకొనుట కంగీకరింపబడినది. ఎన్నికస్వాతంత్ర్యము లైనను బాగుగలేవు. ఇంతమంది ప్రజల కధిపతులు 125 గురైన కాననసభ్యు లుండవలయును. వారిలో నూరుగురైన నియోజకసభ్యులుగ నుండవలయును. తెంగాలు లీహారులందు నియోజక సభ్యుల సంఖ్య యేమాత్రము హెచ్చింపబడినది. సాధ్యమగునంత సరళభావమున ఎన్నికాస్వాతంత్ర్యమును వ్యాపింపజేసి సభ్యులలో చాలమంది నియోజకసభ్యులుగ నుండవలయు నని మాకోరిక. కాననసభకు కార్య నిర్వాహకసభవై అధికారముండుటకు చాలమంది ఆక్షేపించు మండుటను మే మెఱుగుమును. అందుకొకే గవర్నరుగారికి సభ్యుల అభిప్రాయమును ద్రోసిపుచ్చు నధికారమియ్యబడెను. కాని 12 మాసము లైతియవారి మరల నా తీర్మానమునే సభ్యులలో నెక్కుడుమంది ఆమోదించినపుడు దాని గవర్నరుగా నంగీకరింపవలెను. అధికారయోగ్యత బాధ్యతాయోగ్యత నొసగుచున్నది. గవర్నరుగారు తమ అధికారమును చాల నరుదుగ ఆవసరపనుములందే ఉపయోగింతురు గాక యని కోరుచున్నాము.

పెద్దపులిచే నెదుర్కొనబడుట:—గత సోమవారమున నిద్దరు మోస్తావాండ్లు మంజరిమండి మజియొక గ్రామమునకు బోవుచుండెరి. వారు కొంతదూరము బోవునప్పటికి మార్గములో వారి కొక పెద్దపులి అనుపడినది. అది వాదెడ్డజిని యదుర్కొని చంపిజేయ యత్నించెను గాని ఆమాగ్నమున వచ్చుచుండిన మరకొందరి భయనినిని పారిపోయెను. వారిరువురు గట్టిగాయములు తగిలినవి. వెనుకవచ్చినవారు వారిని మంజరి ఆసుపత్రిలో నుంచిరి.

ఆలస్యమేల ముందునంగతి చూడుడు

భృగుసంహిత పారాశరహారాది సుప్రసిద్ధ గ్రంథములను గ్రంథములను బట్టియు, అనేక పూర్వానుదిత గ్రంథములను బట్టియు, చిరకాలానుభవజ్ఞానమునుబట్టియు, సుప్రసిద్ధులైన పండితులచేత చర్చింపబడియు జాతకములు వ్రాయబడును. కలాపారాశరీ, రాశి, అంశ, ఆరూపచక్రములువ్రాసి, పూర్వజన్మ కృతాంతము తన్వాది ద్వాదశభావములు మహాదశాఫలములు వివరము వ్రాయుటకు రు. 4 లు. జనకాల ఘటికాదులుగాని జాతకముగాని పంపవలెను.

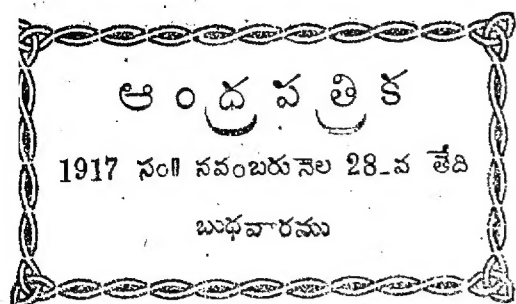
జాతకము గాని బనకాలము గాని తెలియనివారికి రమారమి ప్రస్తుత వయస్సుగాని, పేరు గాని తెలివినయెడల వై ప్రకారము జాతకము వ్రాయుటకు రు. 5 లు.

పూర్తిగా జాతకమువ్రాయుట అనగా గ్రహస్థితులులు, పోడకేంద్రముల క్రేక్కాది లగ్నములు, నవగ్రహములకు షడ్బలములు, సమయములు, అస్థులు వగయరాజుకట్టి పూర్వజన్మ వృత్తాంతము, తన్వాది ద్వాదశభావములు అవసరమైన చోట సకారణముగా చర్చించి వ్రాసి మహాశేదలు, అంతర్గతలకు సంవత్సరముల వారిగా వివరమువ్రాయుటకు రు. 20 లు. రు. 5 లు ముందుగా అధ్యాప్తు పంపుతూ జనకాల ఘటికాదులు తెలియపరచవలెను. యోగ్యతాపత్రికలు అనేకముగలవు.

విలాసము:— పహోధానిలయము,

(967) జగన్నాథపురం, కాకినాడ.

32 ప్యాపంజరు బంజి:— ఛాప్రమిక్సెను బంజిగ మూర్ఛ్యునొంది బెజవాడలో 15-25 గంటలకు బదులుగ 13-45 గంటలకు బయలుదేరి చిత్తగంటకు 22-52 గంటలకు బదులుగ 21-15 గంటలకు పోయి వేరును.

మెయిలుపత్రిక:

నోరులేని ప్రజాసామాన్యము

(0)

ఆంగ్లో హైందవ పత్రికలకు, ప్రజాసామాన్యముపై గల అభిమానము నిరుపమానము. ప్రజాసామాన్యము నోరులేనిది. వానికి ఆంగ్లో హైందవ పత్రికలు ఆయాచితముగ ప్రాతినిధ్యము బూని స్వార్థత్యాగ భావమును వెలిబుచ్చుచున్నవి. ఏ సమస్య దేశములో నుద్భవించినను, ప్రజాసామాన్య మే మగుదరో యను చింత వీటి నెల్లప్పుడు నావహించి యుండును. మహాధికులవలె ఆంగ్లో హైందవులు యుద్ధమునుండుటచే గాని, లేనిచో విద్యాధికులు ప్రజాసామాన్యమును యీలోపున కబళించెడి వారే! ఇంతకాలమునుండియు, స్వార్థమును మరచి వీరు చూపుచున్న త్యాగము, వీరి పరశ్రీస్త్రుల యనుభవమును పురికొల్పుట సహజము! ఆయుధ శాసనమును ప్రవేశ పెట్టినది ప్రజాసామాన్యము యొకరి కుత్తుక లోకరు గోసికొనకుండుటకే. దేశీయపత్రికా శాసన మమలులోనికి వచ్చుట ప్రజాసామాన్యమును విప్లవకారుల దుర్బోధలనుండి మరల్చుటకే. నిర్బంధ విద్యా వ్యాపకము వలదని చలము పట్టినది, జనసామాన్యము విద్యనభ్యసించుటచే ఆదోశనాపరులు గాకుండుటకే. సైన్యములో స్వేచ్ఛాప్రవేశమును నిషేధించినది, జనసామాన్యమును అపాయముల నుండి తప్పించుటకే. పరిశ్రమలకు చేయూత నొసగినది గూడ ప్రజాసామాన్యతేమయు నిమిత్తమే. స్వపరిపాలనా ప్రతిష్ఠాపనల నెలకొల్పునది, జనసామాన్యమును విద్యాధికుల బాండుండియు, అందులో ముఖ్యముగ బ్రాహ్మణవర్గపు బాండుండియు తప్పించుటకే. ఇటుల ప్రజాసామాన్యమును కంటికి రెప్పలవలె ఆంగ్లో హైందవులు ఆ హూరాత్రములు పోషించికాపాడుచుండ, వారి ప్రాబల్యము దగ్గించి తమయధికారమును స్థాపించువలెనని విద్యాధికులు ఆదోశము గావించుచుండుట, దేశద్రోహము గాక మరి యేమగును? ప్రజాసామాన్యమునకు నోరు లేనంతవరకు, ఆంగ్లో హైందవులే పోషణకర్తలు. వారలగూడ విద్యనభ్యసించిచో, నోరు గల వారయ్యెదరు. ఆపుకు వారివై ఆంగ్లో హైందవులకు గల మక్కువ దూరమగును. స్వపరిపాలనా ప్రదానానంతరము, జాతీయవాదులు విద్యావ్యాపకముజరుగునని యుద్విఘోషించున్నారు. పరిశ్రమ లభివృద్ధి జెందునని ఆశించుచున్నారు. పారిశుధ్యత నలుగడలను వ్యాపించు నని సంతసము జెందుచున్నారు. ఇట్టి దుష్కార్యములు ప్రబలు నేని, ప్రజాసామాన్యము వెలసెదలగుదురని ఆంగ్లో హైందవపత్రికలు జాతీయవాదులపై పట్టరానికోపము గనబడుచున్నవి. వాటి సదయహృదయము గ్రహించలేక, దేశాపకారులగు జాతీయవాదులు సంస్కరణముల కొరకై భూమ్యాకాశముల తలక్రిందుల జేయుచున్నారు.

నిజముగు జాతీయవాదు లేవిధముగ ప్రవర్తించవలెనో, అందునుకూర్చి నిన్నటి మెయిలుపత్రిక సక్య నిగిత మొనగినది. బాధ్యత గల స్వపరి

పాలన మొసగుట. హిందూదేశమునకు సరిపడు నదిగాదు. హిందూదేశ మెల్లప్పుడును పారతంత్ర్యము మాత్రమే ననుభవించు నర్హతగలది. స్వాతంత్ర్య మన హిందూదేశమునకు గిట్టును. అట్టిస్థితిలో భారతజాతీయోక్తి నిజస్వభావమును గుర్తించలేక, జాతీయవాదులు స్వపరిపాలనా విషయము నొకదానిని దేశములో బాతుటకు ప్రయత్నించుచుండ, మెయిలుపత్రిక ఎట్లున హిందవలకు? ఇటుల దేశద్రోహము గావించునది జాతీయవాదు లొక్కరేగారు. వీరికి దోడు, యూరపీయులుకొందరు బయలు వెడలుచున్నారు. వీరికి హిందూదేశ పుస్థితి తెలిసియుండియు, తప్పుద్రోవ ద్రోక్కుచున్నారు. స్వపరిపాలన మిప్పుడు ప్రసాదించబడగూడదని వీరు చాటుచున్నారు. బ్రాహ్మణవిద్యాధికుల యధికారప్రాబల్యము వీరికి సరిపడదు. అట్టిలేరి స్వపరిపాలనమే ఆదర్శముగ నుండవలయునని, వీరెందుకు జెప్పువలయునో, మెయిలు పత్రికకు గ్రాహ్యము గాకున్నది! నోరులేని ప్రజాసామాన్యము నోరుపెట్టి స్వపరిపాలనము గోరినచో, అప్పుడు స్వపరిపాలనమును మెయిలు పత్రికయు ఆదర్శముగ గ్రహించును. అట్టిదుర్గతి దేశమునకు సంభవించక బూర్వమే, దూరాలోచన లేని యూరపీయులు స్వపరిపాలనమే గమ్యస్థానమని యెంచి, పరిపాలనా విధానముల దయారుజేయుట, ఎట్టి వివేకమో మెయిలు పత్రిక యూహించ లేకున్నది. మెయిలు పత్రిక హితవాక్యములను గమనించియైనను కర్మిను మొదలగు యూరపీయులు తన వ్యక్తప్రయత్నములను మాని, జాతీయవాదులకే యిట్టి ప్రయోజన విరహితముగు కార్యములను విడిచిపెట్టుట భావ్యముగ నుండును! మెయిలు పత్రికను చదువుటకు నోచుకొనని వారీకింది వాక్యరత్నముల పరికించి మననము జేయుట భావ్యము.

“స్వపరిపాలనమని భారతవర్షమునకుక్రాంత. స్వపరిపాలనము ఈ దేశమునకు సరిపడునో సరిపడదో తెలియదు. ఇంతవరకును అల్పసంఖ్యాకులగు విద్యాధికులే దీనిని కోరుచున్నారు. వారిలో గూడ కొన్ని జాతులవారు వెంటనే స్వపరిపాలనమును దేశమున ప్రతిష్ఠించుట కిష్టపడరు. స్వపరిపాలనాధిక్యము గూర్చిగాని, అది హిందూదేశమున కెంతవరకు సరిపడునో ఆవిషయము గూర్చిగాని, ప్రజాసామాన్య మెట్టియభిప్రాయము నొసగుస్థితిలో లేదు. హిందూదేశపు నిజముగు ప్రజలు వీరే. విద్యాధికులకంటె, సత్వముగు జాతీయభిప్రాయములు గలవారు వీరే! కాలము గడచినకొలదిని, ప్రజాసామాన్యము రాజకీయభిప్రాయముల గలిగియుండుటకు శక్తిగలవారగుదురు. ముందెన్నచో వారి యభిప్రాయములు ప్రజాహితీవేదమున ప్రస్తుటమగును. కాని బ్రాహ్మణులకువలె పాశ్చాత్యభిప్రాయములు వీరికి పట్టువడవు. పాశ్చాత్య విధానములను హిందూదేశమున జొప్పించుట లాభకరము గాదని మున్నందు వీరిచే గ్రహింపబడును.”

నోరులేని జనసామాన్యం యభిప్రాయములను, స్థితిగతులను ఇంతచక్కగ మెయిలు పత్రిక ఎటుల గ్రహించెనో యని కొందరికి సందియము గలుగవచ్చును. ఇట్టి సందియములకు దాపులేదు. మెయిలుపత్రికకు గల సూక్ష్మదృష్టిచేతను, కాలజ్ఞానముచేతను, నోరులేనివారి భావములు అద్దము విలె గన్పట్టినవి! భవిష్యత్కార్యమెద్ది? మెయిలు పత్రికవాక్యము లీవిషయమై స్పష్టపరచుచున్నవి.

“హిందూదేశపు గమ్యస్థానము నిపుడు నిర్ణయించ గూడదు. అటుల నిర్ణయించుటయు ససాధ్యమే. ప్రజాసామాన్యమునకు దానిని నిర్ణయించు

శక్తిగలిగినపుడు, వారి నిర్ణయమునకు వదలవలయును. మనకు హిందూదేశపు జాతీయ ప్రతిభ యెడల గౌరవము కలదేని, నిజముగు హిందూదేశము తన యభిప్రాయములను వెలిబుచ్చునరకు వేచియుండుట నున ధర్మము. జాతీయభావమును మఱచిన విద్యాధికులు గోరెడి విధానమును దేశమున బలవంతముగ జొప్పించుట ధర్మము గాదు. నిజముగు హిందూదేశమునకు తన నిజాభిప్రాయము నిపుడొసగుటకు శక్తిగలదు. ఇంకను విశేష కాలము గడచిన గాని తన యభిప్రాయమును వెలిబుచ్చు స్థితి రానేరదు.”

గమ్యస్థాన మేలేరున నుండుట భావ్యమో యందును గూర్చి మెయిలు పత్రిక యభిప్రాయమును గమనించుట యనవలయు. “నిజముగు హిందూదేశము, కాలము సమీపించినపుడు, ప్రపంచమున కిప్పుడు దెలియని విధానము నవలంబించవచ్చును. అది జాతీయతత్వమునకు సరిపోవును. వివిధజాతులకును, వేర్వేరుమతముల వారికిని పోరాటము జరుగకుండ బ్రీటీషు అధికారవర్గముండవలయు నని కోరును. ఏది ఎటులున్నను, ప్రజాసామాన్యపు సంరక్షకు లగు బ్రీటీషువారు, జనసామాన్యము విద్యయందును రాజకీయ విషయములయందును సజ్జవృద్ధి జెందినపుడు నిర్ణయించవలసిన సమస్యగూర్చి, యిపుడే తీర్మానించుట యుక్తము గాదు.”

మెయిలు పత్రిక వాక్యములను మెచ్చుకొనని ధీరు డుండునా? హాస్యప్రసంగమును చాలించెదము ప్రజాసామాన్యమునకు వికాసము గలిగించుట కింతవర కేయే మార్గములను ఆంగ్లో హైందవు లవలంబించిరి? ప్రజాసామాన్య మిట్టి మూర్ఖతయందే చిరకాల ముందురని మెయిలుపత్రికకు నమ్మకము. ప్రస్తుత ప్రభుత్వవిధానము కొనసాగినచో, యిక కొన్ని శతాబ్దముల కయినను “నిజముగు హిందూదేశము” మేల్కొనదు. అప్పు తా వెట్టదు, యొకరి నడుగనియ్యదను సామ్యమున, భారతీయులను ప్రభుత్వవిభాగ బాగుపఱుపవలయునని కోరినపుడు మెయిలుపత్రిక ఇట్లుచూపలేదు. తమంతట తాము బాగుపడుట కవకాశముల నీయమని భారతీయులు గోరినపుడు, అట్టి అవకాశము లొసగబడుట, మెయిలుపత్రికకు సరిపడదు. ప్రస్తుతవిధానమే, ఆచంద్రార్కముగ నుండినయెడల, మెయిలు పత్రికానుచరుల యధికారప్రాబల్యము దగ్గకుండ నుత్థిరమై వెలయుగలదు. మెయిలుపత్రికయు తదనుచరులను దేశహితముగాని సామాజ్యహితముగాని గోరుటలేదు. స్వార్థమే వారి పరమోద్దేశము. వారిమాటల పాటింపక స్పష్టముగ గాఢించుచున్న గమ్యస్థానము జేరువరకు, భారతీయులు నిరంతరస్పృహ సలిపి, తమ విధ్యుక్తమును ఆంగ్ల దేశము నెడలను, మాతృదేశము నెడలను నెరవేర్చెదరుగాక యని హెచ్చరించుచున్నారము.

స్వపరిపాలనార్హత

—10—

హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలన మొనగిన లోపములు గావించబడునని, ప్రతిసూలురు భయపెట్టుచున్నారు. తప్పుల జేయుటకును వాటిని దిద్దుకొనుటకును స్వాతంత్ర్యము గలిగియుండుటయే, స్వపరిపాలనా స్వాతంత్ర్యపు ముఖ్యసూత్ర మని మహర్షి గాంధీగారు నుడివియుండెరి. లోపముల జేయుట హిందూదేశమునకు మాత్రమే సహజ గుణమని నరూపింపబడి యున్నదేమో విచారించవలయును. ఈ విషయమై మెయిలు పత్రికనే మనము ప్రమాణముగ గ్రహింపదము.

అంగదేశము గూడ నిట్టిలోపములను సంగ్రాహమునకు పూర్వము కనుబడిచినదని మెయిలు పత్రము యంగీకరించినది. నలువదికోట్ల సవరణల ధనముతో విదేశములనుండి అంగదేశ మిదివరకు సరకులను కొనుచున్నది. విదేశములు స్వేచ్ఛా వాణిజ్యము నంగీకరింపక బోవుటచే, అంగదేశము నుండి గైకొను ధనము తోనే యవి అంగదేశముపై చాడి వెడల. గలిగినవి. స్వదేశములో వ్యవసాయమును నిర్లక్ష్యము చేయుటచే, అంగ్లేయులు జీవితావసరముల కొరత అన్యదేశములపై నాధారపడియుండు దస్యితి సంభవించినది. ఈలోపము నవకాశము జూచికొని, జర్మనీవారు అంగ్లేయులకు సరకులు చేరకుండుటకై జలాంతర్గాముల నుపయోగించిరి. జాతీయ నిర్లక్ష్యముచే, రంగుపరిశ్రమలను ముఖ్యలోహపు పరిశ్రమలను అంగ్లేయులు శత్రువుల కప్పగించిరి. స్వేచ్ఛావాణిజ్య సిద్ధాంతము నాంగదేశ మనలుబించుటచే, జర్మనీదేశము తన సరకులను అంగదేశమును వివిధ ప్రవేశ బెల్లుగలిగినది. లాయకు బార్జిగారు యిట్టి లోపములను ముందెప్పుడును గావింపగూడదని నడి విరి. ప్రతి సామ్రాజ్యపౌరుషము యిది తనముఖ్య ధర్మముగ నెంచవలయునని మెయిలుపత్రము సూచించినది. మెయిలుపత్రము కోర్కె సఫల మగుగాక యని మేమును గోరుచున్నారము.

కాని అంగదేశము సంగ్రాహమునకు బూర్వమునేక లోపముల గావించియుండుటచే, హిందూ దేశము నెడల నుపయోగించెడి సిద్ధాంతమును అంగదేశమునకు గూడ వర్తింపజేసి, అంగదేశము స్వదరిపాలనమునకు దగదని మెయిలు పత్రము వివరిత వ్యాఖ్యానముల చేయను గదా?

“ప్రాజ్ఞానులు శూద్రుల కన్యాయము చేసిరా?”

ఈ గ్రంథము కాశీలో బ్రహ్మయ్యశాస్త్రిల వారిచే రచియింపబడినది. వీరు అంగధర్మలోకమునకు చివరచియును. వీరు తమ పాండిత్యప్రకర్షను జూపి పూర్వకాలము నుండియు శూద్రులు సంస్కృతము నందును, ఆంధ్రమునందును ఎట్టి క్రజ్ఞావేశేషము జూపిరో, ఉదాహరణ పూర్వకముగ, స్పష్టపరచిరి. శూద్రులు పూర్వకాలమున నన్ని విధములను బెన్నత్యము గాంచియుండిరిని తేటపరచిరి. ఏది ఎటులున్నను, ప్రాతఃపరిశ్రమ ప్రవృత్తి ప్రతికూలురు నైషమ్యముల బెంచుటకన్న, అన్ని వర్ణములనాడును అభివృద్ధి నొందుటకు, సహజ భావముతో కృషిసలుపుట ధర్మము. ప్రస్తుత విభేదములు దొలగి పోవల మనని మా ఆశయమే గాని, యీ తరుగమున దూషణ ప్రతిమాషణముల కెడములేకు ద, గమ్యస్థానము జేరుటకు ప్రయత్నించుట ధర్మమని సూచించుచున్నాము. శాస్త్రులవారి గ్రంథము జాతి నైషమ్యముల బోధోలుటకు సాయపడు గాక యని గోరుచున్నారము.

స్వవిషయము.

సంగ్రాహకారముచే కాగితముల కరవేర్పడినది. దేశమందనేకసభ లీతరుణమున జరుగుచున్నవి. ప్రజలలో మాతనాశయములు జనించినవి. ఆంధ్రమహాజను లనేకులు సభావృత్తాంతములను, లోకవార్తలను, వ్యాసములను మా కంపుట సహజము. వాటిని విధిలేక క్లుప్తపరచి ముద్రింపవలసి వచ్చుచున్నది. పత్రికానిర్వహణ భార మధికమగుచున్నది. ఉపవిలేఖకుల వ్యాసములను వార్తలను పూర్తిగ ప్రచురించుటకు తావు చాలకున్నది అందుచే, పత్రికానిర్వహణకుల కష్టముల గమనించి, విలేఖకులు ముఖ్యముగ వార్తలను, వీర్వముగాని వ్యాసములను తెలియునట్లు అంధ్రభాషయందు వ్రాసి జంప ప్రార్థితులు.

ముల గమనించి, విలేఖకులు ముఖ్యముగ వార్తలను, వీర్వముగాని వ్యాసములను తెలియునట్లు అంధ్రభాషయందు వ్రాసి జంప ప్రార్థితులు.

వివరణము

పునావాస్తవ్యులగు రావుసాహెబు విష్ణు అసంత పట్టర్లనుగారు దక్కను విద్యాసంఘమునకు, ఏబదివేల ఖరీదుతోను తన యాస్తిసంతను దానము చేసినట్లుల నేటి తత్త్రివార్త దెలుపుచున్నది. విద్యయొక్క ప్రాముఖ్యమును భారతీయులకు గ్రహించుచున్నారో, యిట్టి వివరణములే దెలుపుచున్నవి.

వరాసువారి ప్రకటనము.

అండ్రు, నవంబరు 27:—నిన్నటిదినమున మ్యాజానది కుడిగట్టున 844-వ గుట్ట పట్టమున యుద్ధము జరిగి, శత్రువుల ప్థాన మొకటి చుక ముగించుకొనబడినది.

యుద్ధ మంత్రివర్గము.

పేరిసునగరమునకు విచ్చేయుట. అండ్రు నవంబరు 27:—యుద్ధవహాసభ నిమిత్తము మంత్రివర్గమువారు పేరిసునగరమునకు వెళ్ళిరి. నీడింపప్రభువు మంత్రివర్గమువారి ననుసరించిరి.

మరియొకముట్టడిని తొలగివేయుట.

అండ్రు, నవంబరు 27:—అంగ్లేయు లిట్లు ప్రకటించిరి.—బుల్లోకపరకర్మ యాశాశ్చర్యభాగమున జర్మనీయులు వారల ప్రతిముట్టడినొనర్చి తొలగివేయుచున్నది. యుద్ధరంగమున ముప్పు యెట్టి కష్టించుచు వాతావరణస్థితి యనుకూలముగ నుండలేదు.

ఇటలీ వారి పరాక్రమము.

అండ్రు, నవంబరు 27:—ఇటలీవారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు. (బెంటూబో) తమ తూర్పుతీరమున బెల్గాబేరెట్టాలో భయంకరముగ ముట్టడి కలిపిన పిమ్మట శత్రు లొకపదా తిదశ పటాలమునంతటిని యుద్ధమున కంపిరి. భయంకరమున పోరాటము జరిగెను. నిసిరీ, ఆస్పినివాలు మరణప్రదేశము గాటి అనంతసేయి ప్రవృత్తుల గట్టిగ గొట్టి ఆశేకమంది ధైర్యము బట్టుకొని వారిని తరిమివేసిరి. ఆశ్చర్యముతో నేరటన కాశ్చేయమందున్న ఓసము మాధ్యమము వేదించుకొని శత్రువులు మా ఆశ్చర్యమునల నెదిరించిరి.

మెట్రిక్యులేషను, స్కూలు ఫైనలుపరీక్షలు.

వివాద పరిష్కారము.

వైకృత్యల సుదర్శనమున వెలుకడిన వివాద మంతయున కట్లున్నది. స్కూలు ఫైనలు మెట్రిక్యులేషను పరీక్షలు జరుపుటకొక బాహులుసంఘము శేషులప బొంబయి, విశ్వ విద్యాలయమువారు, దొరతనమువారుగూడ నంగీకరించిరి. వైసంఘమునకు పరీక్షలు జరుపుటకేగాక, విద్యార్థులకు శిక్షణము నెసగు పాఠశాలలకు రికగ్నిమను యిచ్చు సభికారము గూడ మందున. ప్రస్తుతమున విశ్వవిద్యాలయమువారు మెట్రిక్యులేషను పరీక్షలు జరుపుమలేగాని మూగ్గళ్లకు పరీక్షించు సభికారము విశ్వవిద్యాలయమునకు లేకయున్నది. పాఠశాలల యం వెల్లు విద్య గమపమమున్నదియు విద్యాకాళివారు దఖలు పుచ్చుకొందుగాని పరీక్షల నెట్టివర్షనలవి ననియు తీర్మానింప వారి కధికారము లేదు. విశ్వవిద్యాలయము వారియు, విద్యాకాళివారియు సభికారములు రెండునుగూడ వర్తమానమున బోధనారి యధికారమగును. ఎట్టివిద్య మొనగవడవలయునె, అట్టివిద్య నొనగుటకు గాను విధింపబడిన మూలములు పాఠశాలలయం దనున రింప బడుచున్నవో లేనో నదిసారు కొనుటకును గూడ బోధనారు సమర్థులై యుండును. పాఠశాలకు రికగ్నిమను నెసగు సభికారమున విశ్వవిద్యాలయముననుండి తొలగించుటకు గూర్చి బొంబయి నెనెటలో చాలచుండి కృతీకేంచి యున్నారు. ఇందునుగూర్చి సిండికేటునకు విన్నవించు కొండమాటని చచ్చుజరుగుచున్నది. బాయిలుబోధకు విశ్వ విద్యాలయపు సభ్యులు చాలవారి యుండును. బాయిసునంద త్సము లైన పిదప, నీ యనుభవమున బట్టి విధానమంతయు మరిల తర్కింపబడవ.

చీవా నూతన ప్రధానమంత్రి
పేకింగు, నవంబరు 27:—విదేశ మంత్రి మాంటుచేసి యు తాత్కాలికముగ ప్రధానమంత్రిగ నేర్పబడెను.

అమెరికాకువారి వార్తలు వివరము.

వాషింగ్టను, నవంబరు 25:—వార్తలుబోర్డులో యుద్ధ మంత్రి అంగ్లేయుల విజయమును క్లాపించెను. కేంబ్రియ్యుద్ధ మన అంగ్లేయులు విజయములై కృతకృత్యుండు ప్రాముఖ్యంశములు అతిసాహసమున నూతనయుద్ధతంత్రము నవలంబించి అంగ్లేయులు విశేషముగ ప్రదేశము నాక్రమించుకొనిరి.

స్విజర్లెండువారి నిశ్చితము

లండన్, నవంబరు 27:—ప్రాన్సు, ఇటలీదేశములను పోర్చుగలులనుండి ముట్టడించుటకు గాను జర్మనీయులు స్విజర్లెండువారి తాటప్రయత్నమున భంగము కలిగింతురని వదంతులు ప్రబలియున్నవి. ఈ సందర్భమున స్విజర్లెండు దేశము మంత్రి యొక్క ప్రసంగమున నవిన యంశములు ప్రాముఖ్యములై యున్నవి. స్విజర్లెండువారు తాటప్రయత్నమున భంగపరచినవో, శత్రువులు వారితో గాఢముగ బోరాడవలసి యుండుననియూ, తమ బలముల నన్నిటిని గూర్చుకొని తుదివరకు స్విజర్లెండు పోరాడుననియూ, మంత్రిపలికెను.

ధర్మవరము ప్రత్యేకించిజవలు సభ.

ధర్మవరము, నవంబరు 28:—ధర్మవరము ప్రత్యేకించి జవలుసభ కడచిన ఆదివారమునాడు శివశంకరంగారి ఆస్య తుత్తక్రింద జరిగినది. ఆస్యకులు తమ యువ వ్యాసమునను కాంగ్రెసు లీగు సంస్కరణవిధానమునుగూర్చి యుచ్చటించుచు ఇటీవల ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించినట్లు దేశప్రభుత్వమును ఆధికారవర్గమువారి ఆధీనముననుండి తొలగించి ప్రజాని యుచ్చలక్రింద జేర్చుటయే తన సంస్కరణముల ముఖ్యోద్దేశమని తెల్పిరి. మాంచేగుగారికి స్వాగత మొసంగుమన, కాంగ్రెసు లీగు సంస్కరణముల నామోదించుమన, చెన్నపురి రాజధాని సంస్కరణములనుపట్ల పాపభూతి జూపుమన తీర్మానములుచేయబడినవి. శివశంకరము, శేషగిరిరావు, నారాయణరావు, శంకరరావుగార్లు కలకత్తాలో జరుగనున్న జాతీయ మహాసభకు ప్రతినిధులుగా నెన్నుకొనబడిరి. (తంతివాస్త)

జర్మనుల నిరోధము.

అండ్రు, నవంబరు 26:—బ్రిటిషప్రధాన కార్యాలయ మువర్తనున్న రయిటరుగారి విలేఖ డిల్లు చెప్పవచ్చును:—కేంబ్రియి కాశ్చేయమునశత్రువులు లేమదశములనన్నిటి నుకేచోటను జేర్చిరి. అచ్చట సభివృద్ధి గాంచవలయునన్న మేము చాలకతిన ప్రియత్నముల నెసరింప వలయును. శత్రువులకు చాల ప్రియలక్ష్యములు గలిగినవి. శత్రువుల రాకపోకలకు మంచి సదుపాయముగలదు గావున వారు త్వరలో కొత్తదేశముల నొకచో గూర్చులరు. మేము మంచి విచారగల ప్రిదేశముల నాక్రమించితిమి. మాధులభములకు ప్రతికారముగ శత్రువులు కొంతమందిని జంప బ్రయత్నించిరి. క్రిందటి వార మంతట ముఖ్యముగ అంశము హిందెబర్న పంక్షిని భేదించుట. ఇకవివాద తమపర్యంతలో నేటిగాని మరేతీతముగ నుండగలదని జర్మనులు చెప్పకొనజాలరు. శత్రువులు తమవైని టుల నందటి నొకచోట జేర్చవలయు నిట్టిసమయమున నిత ప్రాముఖ్యముగ సంకతిజరుగుట వారి కెంతయు విచారకరము. స్టాండర్డులో జర్మను తెవ్కన విశ్వాసము గలిగియుండుటసందర్భము.

ఉత్తర ఆర్కాటు జిల్లా ప్రజాసంఘము:—ఈనెల 26న తేదీని వల్లూరులో లక్ష్మణస్వామిగారి పురమందిరమున ఉత్తర ఆర్కాటు జిల్లా మహాజనసభ జరుపబడినది. ఆరణివాస్తవ్యులగు ఏ. ఎస్. పరశురామనాథులకు ఆచార్యుల అగ్రాసవాధిపత్యము వహించిరి. జిల్లాలోని యనేక భాగములందలి భవిష్యును పేదలును సభ నలంకరించిరి. ఉత్తర ఆర్కాటు జిల్లా మహాజనసభవారు మాంచేగుగారికి స్వాగత మొసంగుచున్నట్లును కాంగ్రెసు మంత్రివ లీగులవారి సంస్కరణ విధానములు యీసభ వారికి అంగీకారమున చున్నట్లును, మహాత్మువారి, మహాతాతీగార్లు విప్లవాన విముక్తి సభ వారుకొరుచున్నట్లును, యీసంవత్సరము కలకత్తాలో జరగబడు కాంగ్రెసు సభకు ప్రతినిధులను ఎన్నికొనటకును తీర్మానించబడినది. నాలువాస్తవ్యులగు భద్రకృత నాయనారు ఆరణివాస్తవ్యులగు ధనకేర నాయనారు, రంగయ్యపెట్టి ఆయ్యరు, సుబ్రహ్మణ్యనాయకుల గార్లు ఉపన్యాసములు చెప్పి సభను జయప్రదముగ జరిపిరి. వైతిర్మానములు మాంచేగుగారికి తంతియాలమున తెలియజేయబడినవి.

వృత్తాంతములు

కోటమూరు ప్రభుత్వ గౌరవ జైమానిక సంఘాధ్యక్షుడు దుఃఖియమింపబడిరి.

కలరా:—తెంగుళూరులో నీ వ్యాధి మిక్కిలి ప్రబలముగ నున్నట్లు తెలియుచున్నది.

చిట్టూరు జనపదులతాల కర్ణిముట్టాగొని సుమారు 10 వేలరూప్యముల వస్తువు గలిగెను.

బర్మా సేవనలు కారెన్న ఆస్పత్రియేమను వారు బర్మా సేవల పరపున మాంట్టెగుగారి కొక సంవత్సరము సంపాదించును.

ప్రాసిక్యూటరు ఉద్యోగము:—మధురలో న్యాయవాదులుగ నుండిన టి. వి. ఆరోగ్యసామి పిళ్ళెగారు రామ నాథముజ్జిలా ప్రాసిక్యూటరుగ నియమింపబడిరి.

అవరణ నిధి:—అవరణనిధికి జోమపురము మహారాజావారు లక్షరూపాయలు విరాళమిచ్చిరి. విధికి చేసిన లక్ష విరాళములలో నిది రెండవది. మొదటిలక్ష నైజాము గారిచే నొసగబడెను.

అమర్చెందు, సేతుచతుర్భుజ బాలమువందు గారలు నన్నుక సామిదొర్రాము చేసినటుల వారిపై సేరముగాగా ఆదిశిరపముపడి వారికి ఒకొక్కరికి 2 సంవత్సరముల కఠిన శిక్షను విధింపబడెను.

మైమ్మపత్రిక ప్రచురించినరీతిని రుష్యాదేశాధీనమున నున్న బంగారములయు వెట్రోగ్రాడు నుండి తొలగింపబడిన దనియు, వీని యన్నింటినిచేతులలోబడుట కవకాశము లేదనియు లండను బ్యాంకింగ్ కమిషన్ నున్నున్నది.

హిందూపత్రిక మహాజనసభ:—ఈ సంవత్సరము డిసెంబరు నెలలో ఢిల్లీనగరమున జరుపబడు వై మహాజనసభకు పూర్వము మైసూరుదివాణులగ నుండిన వి. పి. మాధవరావు, సి. వి. ఇ. గారు అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

పరానువా రిట్లు ప్రకటించిరి:—య్యూజునది తుడిభాగమున 844 వ శిఖరమున వత్తరమున భయంకరముగ ఫిరంగి యుద్ధము జరిగెను. మే మాక్రమింపుకొనిన స్థలములను బలపరచుకొంటిమి.

కల్లకొట మెడికలు స్కూలు:—వై నగరమున పాత కాలకు తగిన వసతి లేకపోవుటచే నా పాఠశాలను ఇటువైకి కొయంబత్తూరులో నుండుటకు దొరతనమువారు నిశ్చయించి నట్లు తెలియుచున్నది.

రావుసాహెబు రామనారాయణ అమరచందు, సేతుచతుర్భుజ దాసుగారలు నేటిదినము బ్రెయిలుమీద విడువబడిరి. స్వంతపూచీకత్తు చెయ్యెక రూ 20,000 ల మీదను చెయ్యెక రూ 10000 ల బామినమీదను వారు విడువబడిరి. మరియు ప్రతిసోమవారము జిల్లా నాజరుసుదర్శింపగోరబడిరి.

ప్రభుత్వ రాజకీయాందోళనా సమయమున రాజకీయ నాయకులు శాంతిచిహ్నము ఉదారబుద్ధి సమన్వితముగ నుండవలయుననియు పరిపాలకులు బుద్ధిబలముల ప్రసాదింపవలయుననియు జైత్రమంత ప్రాధాన్యము జేయవలసినదని “నేపనలు మిషనరీ కౌన్సిలు” వారిక బహిరంగ లేఖనుపిరి.

పురాతన వస్తుప్రదర్శనమును తెలివినందులకు పారిశ్రామిక పంచాయతీ సభాధ్యక్షుడు డి. ధామసు చాలండు గారు బొంబాయి గవర్నరుగారికి వందనము లర్పించుచుపరిశ్రమల విషయమున బొంబాయి దొరతనమువారు వహించిన శ్రద్ధను ప్రశంసించిరి.

జేసపుకం వెనివారు తమకర్మాలయపు ప్రధానద్వారమును కనిసమయమున మూసివేయవలయునని ఉత్తరువు నొసగిరి. కార్మికుల లండులకు తమ యసమృత్తిని చెబుతమి పొత్తినిధి చుంపిరి. అధికారులు తమ కనుకూలముగ నుత్తరువునును 2000 మంది కార్మికులు సమ్మెకట్టిరి.

సందర్శనము:—27 వ తేదీనాడు రాజప్రతినిధి కార్యదర్శిగారి శ్రీకండివారికి సందర్శనముల సౌసగిరి:— బి. జి. తిలకు, పండిత మదనమోహన మూలకన్య, డాక్టరు లేబుహద్దరు సామ్రా, సయ్యదు వజీరుసా సేన, పండిత గోకర్ణ నాథమిత్ర, పండిత మోతీలాల్ నెహ్రుగారలు.

మైసూరు నైనికోద్యోగి త్యాగరాజునతడు 24వ తేదీ ఉదయమున గుట్టుము నెక్కియుండగ సింహద్వార సమీపమున నె గుట్టుముబెడతే గంతులుజేయ సాగెను. అప్పుడు దాని స్వాధీనముచేసికొనుటకు చాలప్రయత్నించెను. ప్రయత్నములు విఫలములయి నేలగులెను. వెంటనే తెలివితప్పి పోయెను. ఇప్పుడు దానుపట్రిలోనున్నాడు.

చొంగ ఉద్యోగులు:—తెంగుళూరులో ఏ. డబ్లియు. కోలిన్సు అనునతడు సుమారు 4,5 మాసములనుండి నైనికోద్యోగి సేవముతో బలపురము మోసపుచ్చుచు ఒకదినమున జోలారి నేటుకు పోయెను. అచ్చట గూడ తన పూర్వపు వృత్తియే ప్రారంభించుటచే, వాని మాయ కనుగొనబడి పోలీసువారి కొప్పగింపబడెను.

మరియుక గ్రంథాలయము:—కృష్ణాజిల్లా భీమవరము తాలూకా కాకినాడ గ్రామమున ఈ నవంబరునెల 19 వ తేదీన ఇందువారి న్యాయనారాయణరాజుగారి భవనమున ఇందువారి నీలాచిరాజుగారి యాజమాన్యముక్రింద శ్రీ వేంకటేశాల ల పుస్తకభాండాగార మనుపేర ఒక గ్రంథాలయము స్థాపింపబడినది.

యూరోపియను సంఘ కార్యదర్శి అధికారి త్యా యూరోపియను సంఘమునను, ఇటీవల యూరోపియను భారతీయ సభ్యులుగలసి చేసినతీర్మానములకు నేమియు సంబంధములేదనియు, అట్టివింతసభకు తామందఱును ప్రతికూలురుగ నున్నారనియు అవసరముచచ్చిన అన్ని కాఖలవారునుగలసి ఈ సంయుక్త సభాక్రమమును గర్హింపనున్నారనియు ప్రకటించిరి.

28 వ తేదీన ఇటలీవారిట్లు ప్రకటించిరి:—త్రెంటా పయోనీలవధ్య శత్రువుల సంఖ్యలుగ నిన్నటిదినము మరల నెదిరించిరి. పెర్టి కాఖిరమును వారెదిరించిరి. కాని తరుచుబడి. ప్రతియుద్ధము నొనరింప మరల తరుచుబడిరి. మధ్య ప్రదేశమున శత్రువులు చాల తీవ్రముగ నెదిరించిరి. గాని తుదకు తమివేయబడిరి. మేము రెండునందలమంది ఖైదీలను బట్టుకొంటిమి.

డక్కను విద్యా సమాసము:—పూనాలో మహావిద్య పురుషులగు రావుసాహెబు విష్ణు అనంత పట్వర్ధనుగారు సమాజము వారికి తమయాస్థినంతయు విడిచివెట్టిరి. అస్తివిలువ నుమా లేబడివేలు. పట్వర్ధనుగారు సమాజపు ట్టిగ్రా కొంత కాలము పరిచేసియున్నారు. పూనామ్యూనిసిపాలిటీ మన్నగు ననేకమగు ప్రతిష్ఠాపనములకు వీరు మహామత్త మగు సేవ నొనర్చి యున్నారు.

పశాస వార్తలు:—1917 వ సం॥ నవంబరు నెల 26 వ తేదీన పశాసలో బోర్డు పాఠశాల స్థాపింపబడినది. సదరు పాఠశాల తర్వాతొకటినుండి బదిలీచేయబడినది. క్రమముగా బడి జరుపుచున్న పశాసా ఎయిడెడ్ పాఠశాలలోని యుపాధ్యాయులకు హోటియ్యకపోవుట కడు శోచనీయము. పశాసలోనివిడివి బోర్డుస్కూలులోనికీమార్చి అందు గల యుపాధ్యాయులకు స్థాన మిచ్చినయెడల వెంటనే యీ నూతన పాఠశాల చాలవృద్ధిలోనికి రాగలదు. ఒక విశేషుడు.

గుంటూరువార్తలు:—నిన్నటిసాయంత్రము గుంటూరు హిందూమొగ్గులు భవనమునందు చెన్నపురి బాలయోధుడశ నాయకుడగు సింహగారు బాలయోధుడశోద్యమమును గూర్చి యుపన్యసించిరి. 300 మంది విద్యార్థులు వచ్చిరి. ప్రభుమున సింహగారు బాలయోధుడశ ప్రారంభ చరిత్రమును గూర్చి నుడివి ముఖ్యవిబంధనలను వివరించి బాలకులెట్లు భావిపూనినవలెను, లోకరంగమున యోధునినవలెను నగునో ఆ నియమములను తెలిపిరి. విద్యార్థులు లనేకులుద్యమతాస్సాహముకు వెలిబుచ్చిరి. పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయులు వేంకట రామయ్యగారు విద్యార్థులకు ప్రోత్సాహ వాక్యము లొసంగి గుంటూరునందు రెండుమాడు దళముల నేర్పఱుపవలెనని చెప్పి సింహగారికి కృతజ్ఞతను చెప్పిరి.

విద్యార్థులు పునరుద్ధరించుమిత్తము రాయలు కమిషనరారి నివేదనమును పరిశీలించుట క్రిందిసభ్యుల సౌకసంఘముగ పంజాలు దొరతనమువారు నియమించిరి. మా॥ హెచ్. జి. మేయనాద్ద, మా॥ మయాను మహమ్మదుసాఫీ, మా॥ న్యాయమూర్తి హుదీలాలు; మా॥ ఖాకాబనాద్దరు మయాలు ఫజల్ ముస్సేను సేయిను, సి. డి. బట్టరు మా॥ జి. ఏ. రిచీ, ఎల్. సేయినుడా, జి. ఏ. డబ్లియు లేకేగు, హెమ్మిలీహోలాము, కార్తాపు సర్దారు సాహెబు బి. విష్ణుసింగు గారలు.

చక్రవర్తిగారు మార్చిసాహెబుగారి కిటుల తంతునంపిరి. కేంద్రాయుసమీపమున మిరును, జనరలు బింగు గారును దళములను గావించిన విజయవంతము లగు అవస్థుండనములకు మిమ్మెంతయు నభినందించుచున్నాము. అట్టివింతటి ప్రయత్నములగావించుటకు సామ్రాజ్యమంతయు సంకలించి మున్నుండు మహావిజయములు లభింపగలవని దలంచుచున్నది. బ్రిటిషు వారిచేతనే కనిపెట్టబడి “టూంట్ బండ్లు” మంచి సహాయము మొనరింప గలుగుట కెంతయు నానందదాయకము.

మార్చెట్టును దోచుకొనుట:—బోగ్రా మండలమున నొకమార్చెట్టు దోచుకొనబడినట్లు కలకత్తాలో తెలియవచ్చెను. 19 వ తేదీన కొందరు పౌరులు చేరి చందనలైసా మార్చెట్టులో బట్టలు ఉప్పు దుకాణముల దోచుకొనిరి. ఈ మండలములోనివారికి యాదాయము జనపనారపై నాధారపడియుండెను. జనపనార భరత్తి పై రెండు వస్తువుల భరలు నెరిగినవి. తత్కారణమున అవశ్యకమగు నీ వస్తువుల గొనుకొనలేక ప్రజలీ తీరున దోచుకొనిరి. సమాచారము తెలియగనే మేజిస్ట్రేటుగారు కొంత పోలీసునిబింబింతో నటకుపోయి 38 రను. అరెస్టు చేసిరి.

మధుర రామనాథ మండలముల అవసరమహాజనసభ:—వైసభ యీనెల 25-వ తేదీన మధురలో విజ్ఞోరియా ఎడ్యుకేషన్ మందిరమున జరుపబడెను. ఆర్. ఎస్. నాయుడు, బార్. ఎట్-లా, గారు సభాధిపత్యము వహించిరి. ఉపన్యాసములు మొదలగునని ద్రవిడ భాషలో జెప్పుబడెను. సభవారు మాంతుకు ప్రభుత్వగారికి స్వాగత మొసగుచున్నట్లును, కాంగ్రెసు ముసిలిమ్ లీగుల వారి సంస్కరణా విధానములను సభ్యులందరేకగ్రీవముగ నామోదించుచున్నట్లును, మహతారి, మహమ్మదాలిగాల్ల నిష్పంధా వాస విమోచనమునగు సభ్యులందరును యెదురుమాను చున్నట్లును, తీర్మానములు తీర్మానింపబడినవి.

రగి-వ శ్రీ విదానందసరస్వత్యారాధనము:—ఈ 23-1-1917 వ తేదీన గుంటూరుజిల్లా నరసారాపుపేటలో య. హనుమంతరావుగారి గృహమునందు గుర్యారాధనోత్సవము సజైభవముగ జరుపబడినది. ప్రాతఃకాలమునందు మహాన్యాసపూర్వకముగ యద్రాధిపేక్షము గుర్యారాధనము జరుపబడెను. రాత్రి శ్రీ స్వాములవారి చరిత్రనుగూర్చి కనుపర్తి మార్కండేయశర్మగారు కొం. రత్నాశ్రీ గారు ఉపన్యసించిరి. కొవ్వరపు సోదరకవులలో ద్వితీయులగు నేంకటరమణ శతావధానులవారు తమ యాకుధారతో శ్రీ స్వాములవారి చరిత్రనుండి మనము గ్రహించవలసిన విషయముల నుపన్యసించిరి. సభకు పలువురు విచ్చేసిరి. వచ్చినవారందఱకు భోజనాదిసత్కారములు చక్కగ జరగెను.

ఆహారపదార్థ ప్రదర్శనము:—బొంబాయి నగరమున ఆహార పదార్థ ప్రదర్శనమును, చిత్రపక్తు విక్రయమును 28 వ తేదీన ప్రారంభమయ్యెను. ప్రదర్శనమును ప్రారంభించి విల్లింగుడను ప్రభువు పురమందిరమునకు విచ్చేసిరి. మందిర ద్వారమున గౌరవార్థము కొందరు సైనికులు నిలిచియుండిరి. ప్రభుమున శ్రీవారు ప్రదర్శన చారిత్రము నిండుక చేర్చొని ప్రదర్శనమువలన లాభముల వచింప దొడగిరి. హిందూజాతమున నాహారపదార్థము లెన్ని దొరకగలవో గృహస్థులకు ప్రదర్శనము విదితమగుటయేగాక తమసరకుల ప్రదర్శించి వర్తకము నభివృద్ధి పరచుకొనుటకు వర్తకుల కవకాశము కలుగును. “అవరుడె” నిధికి ధనమును గూర్చుట రెండవయుద్దేశమని చెప్పుచు శ్రీవారు ప్రదర్శనము నకై పాటుపడి జయప్రదముగ తమ యదర్శనమును నెరవేర్చి కొనిన వాలంటియరులకు వందనముల నాచరించిరి. అనంతరమున ప్రదర్శన మారంభ మయ్యెను.

పంజాబువార్తలు:—పంజాబు నివృత్తనాథోగ్యమును, ధర్మమెరుగుటయు విశేషముగ బాధించుచున్నది. నవంబరు 10-న కేసీతోనంకమగు వారములోపల నారాష్ట్రమున వేయి కి 88గురు చొప్పున మరణించిరి. జన్మములు మాత్రము 60-చొప్పుననే యుండెను. అన్నిటియందును అమృతసరముస్థితి చాల అన్యాయముగ నున్నది. వేయికి 172 చొప్పున మరణించిరి. మూల్యములో 187గురు చొప్పున మరణించిరి. లాహోరునందు దామాషా కేమాత్రము తక్కువ 78 గురుచొప్పున మాత్రమే మరణించిరి. ఎక్కువఖరీదుల తగ్గించుటకు లాహోరుపద్ధతి నమృతసర మనుసరింప నున్నది.

బొంబాయిలో చెన్నరాజధాని నివాసస్థానము:—చెన్నరాజధానిలోని విజయనగరపట్టణ నివాసి యగు సూర్యనారాయణ అనునతడు తనసోదరునితో గూడ చెన్నపట్టణమునకు వచ్చి చెన్నపట్టణమునుండి బొంబాయికి బోయెను. అతడు రైలులో సెక్కుచూపమృదీయనితో స్నేహముచేసెను. నీయొద్దనేమైన వైకమున్నయెడల దానిని నీవు నడుముకు చుట్టుకొని నిద్రపోవలయును గాని లేనియెడల నిద్రవ్యయ నీకు దక్కదని ఆ మహమ్మదీయుడు అతనితో జెప్పెను. బొంబాయి రైలుస్టేషనులో దిగినప్పుడు మిమ్మును నేను నమ్మకమైన హోటలను తీసికొని పోయెద నని చెప్పి వారిని బార్నిర్లోడ్డులోని యొక గృహమునకు వాడు దీసికొని వెళ్లెను. ఆ గృహములో ఆ రాత్రిచుట్టుకు వారు నిద్రించ నెంచి పడుకొనిరి. అర్ధరాత్రియందు ఆ మహమ్మదీయుడు సూర్యనారాయణ నడుముకట్టును విప్పి 240 రూలను అపహరించెను. గట్టిగ అరచినయెడల చంపివేయునేమో యను భయముచేసెనతడు నిశ్శబ్దముగ సూరకొనినట్లు పోలీసువారితో నతడు చెప్పెను. పోలీసువారు బోగట్టులు చేయుచున్నారు.

ఈ క్రింది వారలు దేశీయ మహాసభా, మహమ్మదీయ మహాసభల తరపున ప్రతినిధులుగ బోయిరి:—సురేంద్రనాథ బెనర్జీ, అనిబీసెంటు, మహమ్మదాబాదు రాజు, సయ్యదు నా బిక్సా, మజ్రూల్ హక్కు, హెచ్. ఎ. జిహ్వా, సయ్యదు న జీర్ హస్సాను, ఎం. కె. గంధీ, తిలక్, లాలా హరికృష్ణ లాల్, శ్రీనివాసశాస్త్రి, తేజబహద్దరు సామ్రా, హస్సాను ద్రిమాను, ఎస్. సింగు, విష్ణు దత్తు, మతులు, దివాన్ బహద్దరు కేశవ పిల్లే, పండిత మోతీ లాల్ నెహ్రూ, జి. ఎస్. ఖుర్షీ, సి. వై. చింతామణి, సి. పి. రామస్వామయ్య, డాక్టరు పి. జె. మెటిల్లు, రెవరెండు బి. ఏ. నాగ్, ఎల్. ఎ. గోవిందరావునటయ్య, కామినీ కుమారచంద్, ఎల్. భుర్జిగారలు, బెనర్జీ గారు విజ్ఞాపనమును జరిపిరి. రాజప్రతినిధిగారును కార్యదర్శిగారును సభ్యుల నందఱిని కరస్పూనమున నభినందించిరి.

ఈ క్రిందివారలకు సందర్శనము లొసగబడెను:—సురేంద్రనాథ బెనర్జీ, రావుబహద్దరు అర్. డల్లియు. ముఖోల్కరు, ఎం. ఎ. జిహ్వా, మజ్రూల్ హక్, సయ్యదు హస్సాను ఇమామ్, దివాన్ బహద్దరు పి. కేశవపిల్లే, దివాన్ బహద్దరు గోవిందరావునటయ్య, ఎం. కె. గంధీ, బీసెంటుగారులు.

45 వ వార్షిక కారాధన, గుల్లపూడి:— నేటి (24-11-17) దినమున శ్రీవిదానందర సరస్వతీ స్వామలవారి వార్షిక కారాధన కృష్ణజిల్లానుండిలిగుల్లపూడి గ్రామమునందు బొమ్మకంటి సీతారామ శర్మగారి యాజమాన్యముక్రింద ఊరగరణం రామయ్యశర్మగారిగృహమునజరుగదముగ జరుపబడెను. పలు గ్రామములనుండి ప్రముఖుల సేవలు ఆరాధనకువచ్చి సభ నలంకరించిరి. ప్రాతఃకాలము గురు పాదుకార్పనాది మహా పూజలు అత్యంత వైధిముగ జరుపబడెను. తరువాత సమారాధన జరిగెను. సాయంకాలము 4 గంటలకు సభ సమావేశమయెను. అందు డై.కోటిశర్మశర్మశాస్త్రిగారు సంధ్యావందనాదిమట్టర్లను గురించి యుపన్యసించి తమ యసాధారణ వాక్పాతి భావిశేషముచే సభ్యులనానందింపజేసిరి. తదనంతరము కొని దిన బాలకృష్ణయ్య జూపూడి హనుమశాస్త్రి శతావధాని కొప్పావ హనుమచ్ఛలపతిరావుగారు పంపినపద్యములు చదువబడెను. పిమ్మట ఆహ్వానసంఘమువారి తరపున ఊరగరణం శ్రీనివాసరామ శర్మగారు సభ్యులకు వందనములు చెప్పిరి. సభ ముగింపబడెను.— ఒక ప్రేక్షకుడు.

ప్రజాభిప్రాయములు

I
విదవ ఆంధ్రమహాజనసభ- నెల్లూరు.
ఆయాశ్రయమునకు 6 వ మాసము అగుచున్నను ఆహ్వాన సంఘమువారు లెక్కలు తీర్మానముచేసి మిగిలిన వైకమును స్థాయిసంఘమునకు పంపినట్లులేదు. ఈ మండలమందలి కుగ్రామములలోని, వెళ్ళువల్ల వసూలైన వైకముగాన, అచిరకాలములోనే లెక్కలు తీర్మానపరచవలసియుండె. అట్లు గావించకుండ మూకీభావము వహించుట యొక నెల్లూరు మండలవాసులకే గాక ఆంధ్రుల కెల్లరకును సంతాపకరముగ నుండక పోదు. అసమాన ప్రజాభిప్రాయ తూములూరు, శివరామయ్యగారు శ్రద్ధతీసికొనినగాని ఈ లెక్కలు తీర్మానము కావు.

నెల్లూరు పురవాసి.

II
అసంతృప్త మండల సభ.
ఆయాశ్రయమునకు ఈ మండల సభ గుత్తిపురమున కి. వేంకటరంగారెడ్డి బి. యే. బి. యల్., (కర్నూల్) గారి యాధిపత్యముక్రింద నీ యేడు జరుగునట్లు రాష్ట్రము గావించబడినది. గుత్తిపురమున క్లే గు కలరాలు వ్యాపించియుండుటచే ఈ లోపలనే జరుగుట కంటకము గలిగినది. ఈ పరిస్థితిని గమనించి తక్కిన తాలూకాల వారీసభ నాహ్వాన మొసర్చి మాంబేగూర్గా రిచటనుండ గనే సమావేశపడుట యుత్తము. లేకున్న గుత్తిపురవాసు లేదో విధముగా సురుపాయముచేసి సత్వరముగా సభ జరుపుటయ సమంజసమే. మతియుక విన్నపము. మండల సభలందు ఆయామండలముల యభివృద్ధి విషయముల జర్పించి తీర్మానించి దొరతనమువారికి పంపుట విధియై యున్నది. వాని లోబాటు గాగ్రహముల సౌఖ్యమునకై ఆయాయాగుల నాయుర్దేద యూనానీవైద్యులకు తాలూకాబోధకులనుండి కొంత దీర్ఘము నిప్పించి యచటి వారికి ఉచితముగా వైద్య సహాయ మందుబాటు చేయవలయునని కోరుట న్యాయము. ఆంగ్ల వైద్యులము పట్టెలకు దూరమందుండును. అని ఈ శరీర ధర్మములకు చక్కగాబట్టుట కష్టము. దీర్ఘవ్యయమధికము. జనులకు బీరితి తక్కువ. స్వదేశీయ వైద్య పోత్సాహమున కీ తీర్మానమును విషయ నిర్ధారక సంఘమువారు యోచింతురగాక!
28-11-17 కై వె న్నబ్రహ్మణ్యశర్మ.

III శ్రీ కోవెలమూడి గోపాలకృష్ణయ్యగారి సత్యాగ్రహమునకు చిరవిషయము.

ఆయాశ్రయమునకు గోపాలకృష్ణయ్యగారు దాదాపు ఆరుకలముల స్థలమును రెండుదినములు ఆంధ్రప్రదేశ్ లో వారబద్ధములని తలపోసిన వార్తాప్రతికారేఖరుల వ్రాతలను ఖండించుచు వ్రాసి ఆక్రమించుకొనియుండిరి గదా? ఆంధ్రప్రదేశ్ విశేషముని పోకల గోవిందరాజులునాయుడు బి. ఎ. బి. ఎల్. గారు సాయంకాలము 5-15 గంటలవఱకును లోపలికి పోనియడినందునయు గోపాలకృష్ణయ్యగారు తమచింతను నిప్పటికయినను వెలిబుచ్చకపోవుట బాధ్యతగల పురుషుల లక్షణమా యని ప్రశ్నింపవలసియున్నది. ఈ పరాధమము ఆంధ్రప్రదేశ్ కి ద్వితీయలేఖకునే గాక దేశాభిమాని పత్రికాసంపాదకునకును జరిగిన దని 25 వ తేదిన మొనడిన “దేశాభిమాని” పత్రికను బట్టి తెలిసికొనవచ్చును. ఆ పత్రిక సంపాదకీయవ్యాసములో నిట్లు వ్రాసినది. “దేశహితైక బ్రాహ్మణేతరసభనుండి, బ్రాహ్మణేతర నాయక సభకు మేము వెల్లి నప్పటికి సాయంకాలము నాలుగుగంటలుదాటినది. సభజరుగుచున్నది. కొవెలమూడి గోపాలకృష్ణయ్య చాదరి గారుపన్యసించుచున్నారు. కాని, ఇంకనువిషయనిర్ణయనభయే జరుగుచున్నది కనుక సభలోనికి వెళ్ళుటకు వలనపడె దని యిచ్చటివారు మమ్ము లోనికి పోనియకుండుటచే నాయకసభలోని నాయుడుగారి ప్రసంగమును గూర్చి.....”. సభజరుగుచున్నను ఆంధ్రప్రదేశ్, దేశాభిమాని పత్రికాప్రతినిధుల నేల ఈ గోవిందరాజులునాయుడుగారు లోనికి పోనియ లేదు? మెయిలుపత్రికా రిపోర్టును నేలపోనిచ్చెను? తమసభలకు ప్రతినిధులను బంపమని పత్రికలనుగోరి వారి ప్రతినిధుల నిట్లువిద్యాధికు లగు నొక బి. ఎ. బి. ఎల్. గారే అవమానించుట గోపాలకృష్ణయ్యగారికిని గౌరవప్రదముగా నోచినదయ? అట్లుల గానిపో. నిప్పటికయినను వారి చింతను వెలిబుచ్చెద రని తలంచుచున్నాను.

ఒక అబ్రహ్మణ్యుడు.

IV
మరియొక బిక్రప్రాలు సభ.
ఆయాశ్రయమునకు ప్రత్యేక గోదావరి మండలసభ జరిగినతర్వాత ప్రతిపక్ష యందలి వారికిని కాంగ్రెస్ మానిలిస్ లీగుల వారిపక్షతి బోధపడినది. జనుల యభిప్రాయ మనుకూలముగా నున్నది. బిక్రవోలు సభ మర్కము గ్రహించి చాలమంది ఆత్రోవ వదలుకొనిరి. మన బిక్రవోలు వారు మరల సభ జరుపుటకు కొంత యత్నము చేయుచున్నారు. బహుశః, ఆసభలో వారును బిక్రవోలు సభలోని యుద్దేశములను మార్చికొని దేశహితమునకై కాంగ్రెసు లీగుల స్పీచును నంగీకరించి తాము తమకును గోదావరి మండలమునకును దెచ్చిన యప్రతిష్టను పోగొట్టుకొందురని నానమ్మకము. కాని, ప్రతిపక్షము వెద ప్రోవను తొక్కుదురు గాని, మంచి ప్రోవకు వత్తురా యని కొందరు సంశయించుచున్నారు. ప్రతి పక్షము స్వల్పమైన మాత్యులతో నైన కాంగ్రెసు లీగు దరిచేరుచురు గాక! వీరు జరుపు నీసభ సభలో చెప్పినది గ్రహింపలేని చిన్నపిల్లలవంటి నిమ్మజాతుల వారిని పదివేలు చేర్చి బడబడలాడుచు ఏమూలనో జరుపక రామచంద్రపురముననే జరిపి తమ యభిప్రాయములను వెల్లడించి ధవ్యులగుదురు గాక! పిచ్చి పట్టుదలలు అధికారభీతులు మాని ప్రజలు యథార్థము గ్రహించురు గాక! మేకలవంటి కొందరు రయతులకును నిమ్మజాతులకును కాంగ్రెసులీగుస్పీచును బోధపరచుటకు కొందరు గాగ్రహములందు తిరుగుట యవసరము. దేశాభిమానులు ఆపనికై పూనుకొనెదరు గాక!
జిట్టన్.

V కొల్లిపరగామబోర్డునూల్ యొక్క దుర్భిణి.

ఆయాశ్రయమునకు మాగామము దాదాపుగా 8000 జనసంఖ్యతో నిండి యున్నను మావిద్యావిహీనమై దినదిన ననుభవించు చున్నది. ఈవూరునందు ఒక బోర్డునూలు కలదు. దీనిలో తెలుగు ప్రయువరీసరకూ క్లాసులు గలవు యీగ్రామములో పున్న జనసంఖ్యలో లెక్కించినయెడల నూటికి ఒక్కరూపియీ తెలుగు విద్యనభ్యసించినవారు వుండురోఉండరో అని ఆచమానా సుదముగాయన్నది. ఇక ప్రభుత్వపునద్య సేర్పినవారైనో కూన్యము దీనినిబట్టియంత పెద్దజనసంఖ్యగలయీగ్రామమునిద్యాభివృద్ధిలేక యెంత నీదస్థితిలోనున్నదో విద్యాభి మానము గల మహానీయులకే విశదపడగలదు. ఇప్పటికి సిలిసిబట్టి ఆంగ్లేయ భాష లేకమాత్రమయిననూ. అభ్యసించని బాలురు, మునుముండు యెందుకూ వుపయోగము లేనివారు కాగలరని, యెల్లరకు తెలిసియేయున్నది. మాపురవాసులు యెక్కువస్థితిగల వారు కాకపోవుటవల్ల యీప్రభుత్వపు విద్య కొరకు పట్టణములకు బాలురను తీసికొని వెళ్లి పి. బి. సి. అనే ఆక్షరాభ్యాసము వద్ద నుంచి నేర్పించుటకు అసమర్థతకలవారై యున్నారు. మాబోర్డునూల్ హెడ్మాస్టరును, సుమారు ఒక సంవత్సరముక్రిందట వేరొక గ్రామమునకు పదిలీచేసియున్నారు. ఇప్పటివరకు ఆపదవియందు యెవరిని తిరిగి నిలిపియుండలేను. ఆతెలుగువిద్యకూడ, క్రమేపాక్షీణ దశకు పొందుచున్నది. ఇందుకుముఖ్యకారణము, మానూలుకు సమర్థతగల ప్రధానోపాధ్యాయుడు కేకపోవుటయే. మాగ్రామము కంటే తక్కువ జనసంఖ్యగల పట్టణమున్న పెద్ద పట్టణములకున్నూ విద్యావసతులు యేర్పరచి ఆయా గ్రామముల బాలురకు విద్యాదాన మొసంగినటువంటిన్నీ కరుణారస పూరిత హృదయమునూ పరోపకార పారీణులును అగు మాతాలూకా బోర్డు ప్రసిడెంటు వారయిన ము. రా. రా. రావు బహద్దూర్ చెమిటి గంటి వేంకట కుమ్రబ్రాహ్మణ్య శాస్త్రిగారు దరిద్ర దళలో యున్న మాగ్రామ నూల్ బాలుర యందు, అంతకరుణ కలుగక పోవడము మాపురదృష్టము కాబోలు. ఇంతట్లునైననూ మాపురజనుల యందునూ నూల్ బాలుర యందును కరుణించి మానూల్కు ఆంగ్లేయ విద్య నభ్యసించిన సమర్థుల నక హెడ్మాస్టరును సాయంటు మెంటు చేయుమా యిష్టము చెప్పయన్న నాల్గవ తరగతి వరకై నా ఇంకీ ఘోసో సహా చెప్పేలాగున వుత్తర్యులు చేయగలముకై మాతాలూకా బోర్డు ప్రసిడెంటు వారైన శ్రీ శాస్త్రిగారికి మాపురజనులందరూ కృతజ్ఞతాపూర్వకమైన అనేకవందనములు సమర్పించుకొను చున్నారు. మిక్కిలి దారిద్రదళ అనుభవించుచున్న మానూల్ బాలురకు విద్యాదానము చేయ ప్రార్థించుచున్నాను.

విద్యాభిమాని.

శ్రీ కాళహస్తి యవనర సభ.

జన్మను అంధ్రప్రదేశ్ కు ప్రతికలయందలి లేఖలు.

కాళహస్తి పురమునందు 28-వ తేదీన జరిగిన అవనర సభను గురించి 27-వ తేదీన జన్మను పత్రికయందును ఆంధ్రప్రదేశ్ పత్రికయందును ప్రచురించిన లేఖలను జదివిన వారలకు ఆశ్చర్యమైన ఆశ్చర్యము గలుగుట సహజము. ఆశ్చర్య సభకు వచ్చిన వారు వ్రాసికో తేను ఇంటను గూర్చుకున్న వారు వానికి పోవినట్లు కల్పితవృత్తాంతమును వ్రాసికో తెలియును. సభకు వచ్చినవారి వ్రాసినవాడెవరో వాటిని అభూత వృత్తాంతమును వ్రాసియుండెను కేవలము అభూతకల్పనను జరిగినట్లు వ్రాసి నపుడు దానినిబట్టి యాభూతమును దెలుపుట సభాసభులవిధి యనియును నేరహితమున కనవలయునును తలచి యాభూతము ను వ్రాయుచున్నాను. 26 తేదీ ఆంధ్రప్రదేశ్ పత్రికయందు ఈ యవనర సభావృత్తాంతము ప్రచురింపబడింది. ఆంధ్రప్రదేశ్ పత్రికయందు ప్రచురించినవృత్తాంతమునకును ఆంధ్రప్రదేశ్ పత్రికయందు ప్రచురించినవృత్తాంతమునకును పోలికయైనను లేదు. సభ్యుల హాజరీ ణులైన సభాసభులు సభాసభ్యులను జేసి నిజమును నిశ్చయించి భగ్యమును నిర్వహించెదనని నమ్ముచున్నాను.

నేను కాళహస్తి అవనరసభకు పోయియుంటిని. సభ 2 గంటలకు కాళహస్తి క్షేత్రమున జేవాలయమునందు గూడు నని తెలిసింది. సభి కాలమునకు సభాధ్యక్షుడు వచ్చియుండలేదు. సభ్యులు కొందరు వచ్చియుండిరి. సభాధ్యక్షుడు రాకపోవుటకు కారణముల నిజము చర్చించుట యవనరసభ. నేను వివరకారణముల నిజము తెలుపుటలను ప్రయోజనము లేదుగాన తెలుసుకొనలేదు. సభి కులైన సభాధ్యక్షులు రావనకు సభాధ్యక్షుల కర్తవ్యము సభాసభ్యులకై ప్రయత్నించిరి. శ్రీరాజా రామరవ్వచార చినవెంకటప్పయ్య నాయనిగారు 8-30 గంటలకు మేళతాళములతో వచ్చియుండిరి. జేవాలయమున దర్శింపబట్టిన వేయిలైన. అందరూ క్రిందను చూచుచు. సభాధ్యక్షులకు ఆసనములు ఒకరిందు నేయబడినవి. రాజా వెంకటప్పయ్య నాయనిగారు పుష్పములాలంకృతులై కూర్చుండిరి. దర్శింపబట్టిన లేవనకులకు సభాధ్యక్షులను బోధనమునకుని భేదములు తలచి గుండ్రము. అవనరసభ అవనరసభాధ్యక్షులైన మురారీచెంగయ్యగారు దానికలకు వైసప్రాధాన్యము చేయుచు నియోగించిరి. అప్పుడు జో. మునిస్వామి నాయుడుగారు రాటుకపరుడుట కుట్రమిడిరి. కాని ఇతరుల సాంత్వనికకరములను విని కొంత కాలమునకు వారు కూర్చుండిరి. అప్పుడు మురారీచెంగయ్యగారు సభాధ్యక్షుల కర్తవ్యము ప్రకటించిన ప్రకటనకు చదివిరి.

“సభ్యులక్షేమం శ్రీ జగదీశ్వరులకు సామర్థ్యములయిన మన చక్రవర్తిగారికి కేవలము విధులు జయి భక్తి నిర్వాహములతోటి వన కొంతల సన్నిధిని విన్నవించుకొనుట విధ్యక్తము యున్నది. గాన 28-11-11 అదివారం మధ్యాహ్నం 2 గంటలకు సభాసభ్యులక్షేమం జయిన శ్రీ కాళహస్తిలో శ్రీ కాళహస్తి క్షేత్ర సామినిగారు జేవాలయం దక్షిణపు గోపురం వద్ద సభాసభకు లయిన మనమందరూ కలసి ఆశీర్వాదము కాకరస్సు ముసలము లిచ్చు యొక్క యేర్పాటుల మేరకు మన ప్రాధికార లక్షిని తీర్చుకుంటున్న వాటిని తెల్ల వాన రవికి ప్రసాదించు మహాప్రభుల గాకి నవర్షించుట కయి వ-రా-రా-శ్రీ, ఉచుడే రాజహా రాజే రాజా దాదర కుమార వేంకట లింగు నాయని, బహుదర్ కుమారరాజా ఆఫ్ ఖిల్ కాళహస్తి వారి ఆగ్రహారాధ్యక్షులు తోటి సభ జరుగబోవుచున్నది గాన అందరూ దయచేయ వలసినదిగా పొద్దింపుచున్నాను.”

కాంగ్రెసు మోసమునకు మేరకు సంస్కరణములను గోరువార శ్రీ సభ సేవ్వాటు చేసి కనియును ప్రతికటల వాదముల కిడును సాక కాళహస్తి లేవనయును వారు ప్రత్యేకసభ నుజేసి వారియనంగీకారమును తెలుపవచ్చు ననియును చెప్పి యుండిరి. కాని మునిస్వామి నాయుడుగారి చెవులయం ది మాటలు చొరలేదు. వైసప్రాధికార యేరవారము ఒక కాత్రి గారు వారు వ్రాసిన యాభూతకల్పనములను జదివెరి. అప్పుడు జో. మునిస్వామి నాయుడుగారు జ్ఞోకములందు హామీరూలు పరము గలదనియును దాని కర్మము చెప్పిన పిమ్మటను సభను ప్రారంభించవలయుననియును వాదించిరి. మునిస్వామి నాయుడుగారు ప్రతిపక్షమునకులను సభ ముగియుట కవకాశము గూర్చిని ఆహ్వానకర్తలు గనుగొనెరి. శ్రీ రాజా వెంకటప్ప

య్య నాయనిగారు తమ బంధువులు రైలునకు పోవలయును, కాన సభకు త్వరితముగ ముగించుట యవనరసభని తెలిసిరి. అప్పుడు ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులు మురారీ చంగయ్యగారు శ్రీ రాజా దాదర కుమార చినవెంకటప్పయ్య నాయనిగారు సభాధ్యక్షులను వహించవలయునని యవనరసభని తెలిసిరి. కె. వెంకటాచార్యులుగారు ఆమోదించిరి. సభ్యుల లం ద రు ను నే విధమైన యభ్యంతరమును లేకను వారి సభాధ్యక్షులను సంగీకరించిరి. జో. మునిస్వామి నాయుడుగారు గాని వారి పక్షమువారు మురారీచెంగయ్యగారు అభ్యంతరమును దెలిపియుండలేదు. సభాధ్యక్షులకును మురారీచెంగయ్యగారు వి. పి. గారు దురవస్థాసమును జదివెరి. ఉపన్యాసమును జరుపుచున్న జో. మునిస్వామి నాయుడుగారు అనేకసారులభ్యంతరములను గలగ జేయుచుండిరి. వారిపక్షమువారు సయితము ఉపన్యాసమైన తరువాతను మన యభ్యంతరములను దెలుపవచ్చునని హామీరేజీమును జేసిరి. కాని మునిస్వామి నాయుడుగారు మాత్రము సమీపిరా యనురీతిని హామీరూలుగారిని ఏదియో చెప్పి బంధించుచుండిరి. సభాధ్యక్షుని యవనరసభ ముగిసిన వెంటనే తీర్మానములు లుపసాదించబడినవి. మొదటితీర్మానము మహాసంగ్రహమునందు శ్రీ బాద్రి చక్రవర్తిగారికి నిజము గలగవలయు ననియును రెండవదానియును మాంటాగు గారికి స్వాగతం బొసంగవలయు ననియును కోరబడినది. వీని నందరూ నేకగ్రీవముగ నంగీకరించిరి. మూడవ తీర్మాన మిదిధముగ నున్నది.

“రాజ్యాంగసంస్కరణముల విషయమై లక్ష్యణపురుషుల గూడిన ప్రాంతకాలాతీయ మహాసభయందును మహమ్మదీయ మహాసభయందును ఏకగ్రీవముగా నామోదించబడిన రాజ్యాంగసంస్కరణ విధానమును ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్యముతో గూడ ఈసభ వారు అంగీకరించుచున్నారు.”

వీనిని మహమ్మదు ఇబ్రాహీముగారు రుపసాదించిరి. వారు బ్రిటీషు పరిపాలనమునకులయననయును దానినీడకు కాంగ్రెసు లీన విధానమున కనుకూలమైన స్వరాజ్యము గావలయుననియును చెప్పి, మునిస్వామి నాయుడుగారు స్వరాజ్యము గావలయునా యని ప్రశ్నించిరి. సాహెబుగారు బ్రిటీషు పరిపాలనము క్రిందను స్వరాజ్యము గావలయునని గట్టిక జెప్పిరి. అనంతర మితి తీర్మానమును జి. రామనూర్తి నాయుడుగా నామోదించిరి. పిమ్మట నీతీర్మానము సభ్యులచే నామోదించబడినది. మునిస్వామి నాయుడుగారు వారిపక్షమువారు తెలిసియు తెలియకనో తీర్మానమున కభ్యంతరమును గలిగించలేదు. ఉపసాధిములైన నాలుగు తీర్మానములలోను మూడు తీర్మానములను సభాధ్యక్షుల ఉపసాదించెను. వానిగురించి చర్చ యవనరసభ. అవనరసభ తీర్మానము విషయమై కొంత చర్చ జరిగినదివలన తీర్మానమును సభ్యుల నామోదించిరి. సభాధ్యక్షుడు లేవనయును తీర్మానములు చర్చించుట లేదనియును వాగ్దాముట కేరల మనభ్యము. ప్రతిపక్షులైన సభ్యులను వ్రాయుట భగ్యముగాని మిథ్యావాచకములను వ్రాయుట భగ్యముగాను.

శ్రీ కాళహస్తి అవనరసభయందు కొంత యల్లరి జరిగిన మాట సత్యమైనను సభాధ్యక్షుల కర్తవ్యము నిర్విఘ్నముగ నెరవేరినది. దానిని కప్పిపుచ్చుటకై యభ్యంతరములను ప్రచురించుట మాత్రము మహాపాపము. సభయందు అల్లరిజరుగునని ఆహ్వానకర్తలు కనుగొనిరి. పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు డి. పుట్టి మే జి. ప్రియ గారలకు ఆహ్వానకర్తలు సభయందు జరుగ నున్న యల్లరుల నాపుటకై విన్నవమును పంపియుండిరి. వారు నాలుగుగంటలకు వచ్చి యుండిరి. సభసభాసభ్యులకు తెలపడిన వారియందు జో. మునిస్వామి నాయుడు, ఆములూరు వేంకటసుబ్బయ్య, గాలి వడదయ్య, గా. హనుమంతరావు, పిట్టలకప్పయ్య, రాజులక్ష్మణి, నూ. రంగయ్య, ద. శ్రీహరి, అ. చెంకయ్యగారు మొదలగు వారు ప్రముఖులు. అందు శ్రీరామారావుగారి యనుచరులు చాలమందిగలరని తెలియుచున్నది. వారు సభకు విచ్చిన్నులు చేయుటకై వచ్చిరి జో. మునిస్వామి నాయుడుగారి చర్చలకులన విడిచిపెట్టుచున్నది. కాని వారి యాటలు సాగలేదు. సభ విచ్చిన్నులు గాకను బాగుగ ముగిసినది. కారణములు సభాధ్యక్ష కర్తల కాంత్రచక్రవర్తి, డి. పుట్టిమే జి. ప్రియ పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు సాన్నిధ్యము ఆములుగను. నిజములు యంతగ నొక తీర్మానమును గాని ప్రసంగమును గాని చేయని వారు తాము తీర్మానముల నుపసాదించితి మనియును, “కొన్ని తీర్మానములను జరుప ప్రారంభించిగాని విధ్యక్తముగా ప్రచారించు వాడేమి ఆమోదించు వాడేమి లేకయే పోయి. ఇక సభ సమృద్ధింపుట నున్నయేకదా? ఇట్లు హామీరూలు వ్రాహ్మణులు మిలుకరించు చుండగా, సభ

నిండియుండిన రాజభక్తులగు బ్రాహ్మణులకు ఈ క్రింద వివరించిన తీర్మానములను యథాక్రమముగా ప్రచారించి, ఆమోదించిన వెనక నుత్సాహముగా సభాసమృద్ధినిపొందిరి.” అనియును ఆంధ్రప్రదేశ్ పత్రికయందు ప్రచురించుట కేవల మసత్యముని వ్రాయవలసి కచ్చింపులను చింతించు న్నాను. మొదటి సభ ముగిసిన తరువాతను పిమ్మట ప్రత్యేక సభను జేసి తీర్మానముల నామోదించిరేమో తెలియును. మొదటిసభయందు ఆంధ్రప్రదేశ్ పత్రికయందు ప్రచురించిన తీర్మానముల గాకను నితరమైన తీర్మానములు ఆమోదితములుగా లేదని వందలకొలది పత్రము సాక్ష్యమును జెప్పగలరు. సభాధ్యక్షులను శ్రీ రాజా డి. కె. వెంకటప్పయ్య నాయనిగారు, డి. పుట్టిమే జి. ప్రియ, పోలీసు ఇన్స్పెక్టరులు ఇతర మహాసభులను నిజమును రుజువుచేయగలరు. నిజమును నిర్ధారణచేయుట భగ్యము. ఆంధ్రప్రదేశ్ పత్రిక లేఖరి “ఇదియే వాస్తవముగ జరిగిన విషయము. ఆంధ్రప్రదేశ్ పత్రిక పత్రికలు ఈ సభకు వచ్చియుండిరి. వారు ఇందును గురించి యేమి చెప్పబోవునదియు వివరము. (ఒకసభ్యుడు)” అని వ్రాసినందున నిజమును సవిస్తరముగ వ్రాయగలగ లెని.

మీ ప్రత్యేక లేఖకుడు.

Punjab Reorganising of Educational Service. Members of Committee.

LAHORE, November 27.
A Punjab Government communique states:—A Committee composed of the following gentlemen has been formed to report to the Local Government upon the proposals made by the Government of India for consideration of the report of the Royal Commission for the re-organisation of the educational services:—The Hon'ble Mr. Thomson, (Chairman) The Hon'ble Mr. H. J. Maynard, C. S. I., the Hon'ble Mian Muhammad Shafi, the Hon'ble Mr. Justice Shadi Lal, The Hon'ble Khan Bahadur Mian Fazail-Hussain, Mr. M. S. D. Butler, C. V. O., C. B., C. I. E. the Hon'ble Mr. J. A. Richer, Mr. L. Sain Dab, M. A., Mr. G. A. W. Walker, Mr. A. I. Hemmy Libo Ram, Mr. Krassayap and Sardar Sheeb B. Bhahe Singh.

Unhealthiness and High Prices.

LAHORE, November 27.
The Punjab is at present suffering from the double evil of unhealthiness and high prices. The latest recorded vital statistics, which cover the week ending the 10th November, show in that week the death rate of the province as a whole was 88 per 1,000 as compared with the birth rate of 60. Amritsar showed the worst record of all with the death rate of 173 per thousand. Multan came next with 137 and Lahore with 78 was below provincial average.
A regards the action to relieve the present high prices the example set by Lahore is being followed by the Amritsar Municipality, at a meeting of which on Monday it was decided to open shops for the sale of grain and fuel at a cheap rate. Allotments of Rs. 20,000 for fuel shops and Rs. 70,000 for grain shops were sanctioned.

United Provinces Mussoorie Shooting Tragedy. Alleged Motive.

MUSSOORIE, November 27.
Regarding the Fenemore tragedy it is alleged that it has arisen out of friction of some kind which appears to have arisen between the late Headmistress, Mrs. Fenemore, and her teachers, which culminated in an action for libel being filed against Mrs. Fenemore. The case was partly heard and appears to have been going against the defendant. It is surmised that the circumstances played so heavily on the mind of Mr. Fenemore as to derange his reason. He appears to have shot his wife in her sleep and then took his own life.

Burma Not Fit for Self-Government.

RANGOON, November 27.
The National Karen Association, Burma, on behalf of the Karens of the province are presenting a memorial to Mr. Montagu through the Hon'ble Dr. San Crombie P. M. D., pointing out that the Karens of Burma are sensible that the country is not yet in a fit state for self government. Burma being inhabited by many different races differing in stages of civilization in religion and social development she will have still to undergo many years of strenuous training under the British Government before this boon can be conferred on it with security and success. Towards the attainment of this ideal compulsory elementary education is essential. The history of our province indicates that it is in a state of transition still and as yet the benefits of free Government are not quite fully appreciated. The Karens of Burma repose implicit trust and full confidence in their British rulers and hope and pray that British officials entrusted with the country's administration may manifest by example and precept that high standard purity and exalting righteousness as to teach and train their subordinate officers and thus in unbounded measure fit the country for the goal of self-government.

POONA, November 27.
Rao Sahib Ramnarayan Amarchand and Sheti Chatterbhuj Balmukund, agents of Poona Cotton and Silk Mill, were released on bail to-day on their personal recognizances for Rs. 20,000 each and two sureties of Rs. 10,000 each. They were further ordered to report themselves to the Nazir of the District Court every Monday.

THE GREAT WAR

[Reuter's Agency]

Great Britain

War Cabinet Goes to Paris.
To Attend Supreme War Council.

LONDON, November 27.

It is officially announced that Members of the government have gone to Paris to attend the Supreme War Conference. Lord Reading accompanied them.

Anglo-Persian Oil Co.,
Increase in Capital.

LONDON, November 27.

The Anglo-Persian Oil Company proposes to increase its capital from Four Millions to Five Millions Sterling by the creation of a Million additional preference one pound shares for further immediate extensions to meet urgent war requirements.

Air Council's President.

LONDON, November 27.

It is officially announced that Lord Rothermere has been appointed President of Air Council.

No Religion, No Morality, No Law
For the Germans.

LONDON, November 27.

Speaking at Norwich, Lord Robert Cecil said, that, where Germany was concerned, the spirit which existed in that country was that no law, morality, or religion, could prevent them from committing any crime however hideous, provided it was thought to be in the interests of Germany. That was the spirit which we had to fight, so there could be no safety for us until Germany was finally beaten. Some people believed that the German people had a desire for peace. One test of that was whether they were willing to restore Belgium and indemnify Belgium for the outrages committed on her. The Germans had been challenged to answer as a test of their sincerity in the matter of peace, but no reply had been received from the German Government. No one, therefore, could doubt, that the spirit of the German Government to-day was precisely what it was, when they rushed Europe into war. Unless the spirit was changed, we should be criminals if we thought a lasting peace could be made with a Powder of that kind. The first of our war aims is and must be victory.

Operations in France.

Referring to operations in France, Lord Cecil said that, for the last two years, Lord Cecil said that, for the last two years, there had never been a battle between the British and Germans, in which the Germans had not been forced to give ground. I cannot question or doubt the conviction which I know is held by those who are best able to judge—the Commanders of our Armies in France. They only ask for a fair field and no favour, and they are quite sure we can beat the Germans every time. We have practically acquired every one of the German colonies, and our victories in Palestine will surely give the Germans cause to think. Then there is Mesopotamia. Wherever we look we may at any rate say that the Germans do not occupy one square inch of British territory. Regarding the blockade, "I know it has its critics, but I venture to say with a sense of responsibility that there has been no achievement of the kind in the whole of the world's history equalling our blockade, as I rightly maintain that we have never infringed the principles of International Law which we went to war to defend."

More Men for the Navy.

LONDON, November 27.

A supplementary Navy Estimate provides for an additional fifty thousand men making the total personnel 450,000.

Increased Pay for Army and Navy.

LONDON, November 27.

In the House of Commons, Mr. Bonar Law announced that the increase of pay for the Army and Navy would be in operation from September 29th for the Army and from October 1st for the Navy. He intimated that the total increases would amount to sixty-five millions sterling in the first year and sixty-nine in the second.

V. G. Heroes.

Colonel's Remarkable Bravery and Fortitude

LONDON, November 25

The "Gazette" announces the award of twenty new Victoria Crosses, the recipients including five Australians, one South African, and one Canadian. While stories of heroism are nearly all so remarkable that differentiation is difficult, the following may be taken as amongst the finest examples:—

Acting Lieut-Colonel Lewis Pugh Evans, D. S. O., Royal Highlanders, Commanding the Lincoln, for conspicuous bravery and leadership. Lieut-Col. Evans took his battalion in perfect order through a terrific enemy barrage, personally formed up all the units, and led them to the assault. While a strong machine-gun emplacement was causing casualties and troops were working round the flank, Lieut-Col. Evans rushed at it himself and by firing his revolver through the loop hole forced the garrison to capitulate. After capturing the first objective he was severely wounded in the shoulder but refused to be bandaged and re-formed the troops. He pointed out all future objectives and again led the troops forward. He was again badly wounded. Nevertheless he continued to command until the second

objective was won and, after its consolidation, collapsed from loss of blood. As there were numerous casualties he refused assistance and by his own efforts ultimately reached the dressing station. His example of cool bravery stimulated in all ranks the highest valour and determination to win.

Sergeant's Gallantry and Resource.

Sergeant William Francis Burman, Rifle Brigade. When the advance of his company was held up an enemy machine-gun firing at point blank range, he shouted to the men next to him to wait a few minutes and went forward alone to what seemed certain death. He killed the enemy gunner and carried the gun to the Company's objective where he subsequently used it with great effect. This exceptionally gallant deed assured the progress of the attack. A quarter of an hour later a battalion on the right being impeded by a party of about forty enemy who were enfilading them, Burman and two others ran forward and got behind the enemy killing six and capturing two officers and 29 men.

Sir Starr Jameson.

LONDON, November 27th.—The death is announced of Sir Starr Jameson.

Message of Condolence from King.

LONDON, November 27.

The King has sent a message of condolence to Mr. Middleton Jameson, brother of Sir Starr, saying that people will, with him, deplore the loss of one who rendered such great service to the Empire.

America

U. S. and Germany's Allies.

Demand for Declaration of War.

LONDON, November 27.

WASHINGTON.—Mr. Stone, Chairman of the Senate's Foreign Committee, favours the declaration of war against Australia, Turkey, and Bulgaria, with whom the United States is really already at war. He indicates that Congress at the meeting on December 3rd will be met by a vigorous demand for war against the allies of Germany. Mr. Stone adds:—I understand that some, if not a large number, of the Austrian troops may now be or will soon actually be fighting on the Western Front.

Russia

General Dukhonin Refuses to Abdicate.

Interesting Developments Expected.

LONDON, November 27.

Interesting developments are expected on the Russian Front. General Dukhonin has flatly refused to hand over the supreme command to General Krylenko, declaring that he would arrest him if he arrived at headquarters. Nevertheless General Krylenko has left Petrograd for headquarters. Considerable mystery overhangs the whereabouts of the Kaledin Cossacks.

Russia's Gold Holding.

Believed Safe from Leninists.

LONDON, November 27.

According to the "Times" it is believed by a London bank that Russia's gold holding has been removed from Petrograd and is unlikely to fall into the clutches of the Leninists.

Italy

BRITISH TROOPS IN ITALY.

Rapidly Marching to Fighting.

The Present Battle Front Described.

LONDON, November 27.

Reuter's correspondent at Italian headquarters, wiring yesterday, describes the magnificent spectacle of British troops marching through Italy, comprising cavalry, artillery, and infantry extending along the roads for miles with all other branches of the Army following. The Infantry has been marching steadily for days making sixteen miles a day. The artillery is equipped with a great number of guns and is accompanied by endless lines of lorries, carts, pontoons, and other accessories of a complete army.

The enemy is vigorously pressing at three points. First, at Tomba mountain and Monfenera, the latter being the spur of Tomba. The crest has fallen but the heroic defence has rendered the situation stationary behind Tomba, and the Monfenera supplementary defences are being prepared and they will minimise the loss if Tomba and Monfenera fall, although a considerable advance here might force the Piave. The second point of attack is San Martino on the Brenta. The third point is Asiago plateau especially Mount Meletta where the enemy has maintained a steady pressure among the snows for a fortnight. Thanks however to the grim determination of the Italian infantry, the enemy's attempts have been defeated. The British forces are eager to get into the fight and Austrians and Germans may soon be unpleasantly surprised.

Italian Heroism.

Enemy Forced Back.

LONDON, November 27.

The Italian communiqué says:—After furious bombardment in Della Berretta eastward of Brenta Valley the enemy launched a whole infantry division. Fierce

TELEGRAMS.

struggle ensued and the barrage isolated defences which perhaps would have been compelled to give ground but the Sicilians and Alpini traversed the death zone, charged the enemy and forced him back with severe losses leaving prisoners in our hands. Enemy in Albania forced the passage of the Osum southeast of the Serat and attacked our Albanians.

Our regulars drove them back with heavy losses.

General

Campaign in E. Africa.

Small Enemy Force Surrenders.

LONDON, November 27.

A telegram from Ndanda, German East Africa dated the 21st instant, says:—A body of the enemy, including thirty whites, sent in a flag asking to surrender. We still are hotly pursuing Germans who are supposed to be succumbing to forced marching. We took 126 whites and 78 Askaris at Newala. We have taken nearly a thousand and white prisoners in November.

Prussian Reform Bills.

Their Scope Indicated.

LONDON, November 27.

AMSTERDAM.—The long promised Prussian Reform Bills are published. They establish equal direct suffrage with secret ballot for the Lower House, but the Upper House remains strongly conservative. It comprises representatives of Commerce, Industry, Agriculture, Handicraft, Universities, and Churches, but also sixty life members and 150 nominees of the Crown. The Bills provide that a quorum of two hundred is essential.

Switzerland's Determination

To Fight if Neutrality Violated.

LONDON, November 27.

In view of rumours that enemy will possibly violate Swiss neutrality for the purpose of taking France and Italy in flank a speech by the Swiss Minister of the Interior is noteworthy declaring that whoever violated Swiss neutrality would have to encounter the whole armed forces of Switzerland to the last extremity.

The New Chinese Premier.

LONDON, November 27.

PEKING.—Wangtschieser, Minister for Foreign Affairs, has been temporarily appointed Premier.

Western Front

Battle of Bourlon Wood.

Desperate Struggle Described.

BRITISH RETAIN POSSESSION OF BOURLON.

LONDON, November 27.

The battle of Bourlon Wood has exceeded in violence even that of Delville Wood, and bids fair to rank as the most desperate of the war. Reuter's correspondent, describing the latest phase of the struggle, says it has been mainly confined to the northern and easternmost sections of the new line. The Germans have been counter-attacking most vigorously, but with little success. During Saturday they launched at least five assaults against Bourlon Wood, and there were numerous indications of their intention to try to retrieve the situation which never materialized, thanks to the vigilance of our gunners. One attack delivered at five in the afternoon on Saturday was most formidable and met with a measure of success, causing our troops to retire from a portion of the high ground within the wood. Later in the evening we again advanced and completely restored the situation, inflicting heavy casualties on the Germans as the price of their very temporary success. Our troops are reported to be in possession of the streets of Bourlon village, but the possession of this place is relatively of minor importance in view of our occupation of the Wood which is the dominating spot of the entire battle-ground. The hundred guns we have captured are all legitimate artillery weapons, not merely a collection largely made up of trench mortars which the Germans count in their alleged captures.

Airmen's Successful Work.

The great aerial reconnoitring work has been mostly effected within pistol-shot of the enemy amid showers of bullets. A flotilla of aeroplanes rescued tanks held at bay in the north-east corner of the Wood drenching assailants with Lewis gunfire. Airmen dropped a couple of twenty-five pounds bombs right in the middle of a marching column of Germans. Nothing was left except craters surrounded by heaps of corpses. Other exploits were equally successful. Some aviators returned with machines and clothes riddled with bullets.

Lull in Cambrai Battle.

Hostile Cannonading in Belgium.

LONDON, November 27.

A British communiqué says:—There has been no further infantry action on the southern battlefront, but we have taken a few prisoners. There have been patrol encounters on the Ypres front. There was considerable hostile cannonading eastward and north eastward of Ypres, particularly at Passchendaele.

Germans Abandon Trenches.

Effect of British Victory.

LONDON, November 27.

Reuter's correspondent at headquarters, wiring to-day, says:—Since the last heavy German counter-attack last night which pressed us back from the north-eastern portion of Bourlon village there has been no infantry action is not appreciably affected by this small enemy recovery, since we still possess the high ground dominant.

TELEGRAMS.

ing German positions over a wide stretch of front. One effect of our command of the high ground has been reported by patrols which found that certain enemy trench elements had been abandoned during the night, manifestly owing to the advisability of readjusting their line in order to minimise the destructive results of the heavy fire which we were able to concentrate under direct observation. Occasional bursts of fierce German shelling during the night were probably designed to cover these withdrawals. There is nothing in these movements to indicate any design of the enemy to retreat. They are merely the natural fruit of our success in the Bullecourt area. The weather is now bitterly cold with a shrill north wind and a cloudless sky. Visibility is excellent, so large numbers of our airmen are up. In spite of heavy rain squalls during the past twenty-four hours, the ground is drying rapidly and the going is pretty good everywhere on the battlefield. Great activity is reported behind the German front.

German Resistance Stiffening.

LONDON, November 27.

Reuter's correspondent at the British Headquarters wiring yesterday said:—German resistance southwest of Cambrai has stiffened to a point at which our progress is necessarily a matter of hard fighting. Enemy received a staggering blow but has had no time to recover somewhat from the first effects of it. His communications here are good and he can concentrate reinforcements fairly rapidly. We have won positions of supreme value and Germans are sound at least to make a desperate endeavour to exact a larger toll of casualties for the retention of our gains. The outstanding feature of the past week is that the vaunted invincibility of the Hindenburg system of defences has been easily crushed and henceforth German resistance is safe. This feat of enormous importance at a time when it is a serious matter for the enemy to have more of his reserves tied down. Moreover it is unlikely that Germans in Flanders are feeling very confident.

Violent Artillery Action. Enemy Forces Dispersed.

LONDON, November 27.

A French communique says:—There were fairly violent artillery actions in Belgium and north of Chemin-de-Dames. Our artillery dispersed enemy assemblages north of the positions captured yesterday on the right bank of the Meuse. The artillery duel in this sector continues vigorously.

LONDON, November 27.

The French communique says:—A successful local operation last night north of Hill 344 on the right of the Meuse reduced an enemy strong point fully completing the gains obtained on the 25th.

LONDON, November 27.

The British Communique says:—We repulsed another counter-attack against the northeast corner of Bourlon Wood. The weather is wet and stormy.

America's Weekly Review on War.

LONDON, November 27.

WASHINGTON.—The War Secretary in his weekly review pays a high tribute to the British successes. He says the situation is dominated by the spectacular success of the British thrust towards Cambrai. By adopting new tactical methods daringly conceived the strategy of the British has won more ground than either belligerent has gained in the same time on the western front.

Palestine Front

The Turkish Retreat. Cavalry's Part in the Pursuit. Some Glorious Charges.

LONDON, November 27.

Reuter's correspondent at the Egyptian Headquarters, dealing with the share of the cavalry in the pursuit of the enemy, says it was a strenuous period for all, especially the horses, who were called upon to cover an enormous distance. Nevertheless they surpassed expectations. They were employed to do scouting, flank guard and mounted infantry work, and on two or three glorious occasions were enabled to fulfil their old-time role by shock tactics. A fresh instance of this occurred at Abushushah on the 13th instant. As the Turks were evacuating the ridge under our pressure, the Warwick and Worcester Yeomanry charged them with cold steel. The Turkish losses in killed exceeded the prisoners, who numbered 350. The next day was the day of the Anzacs. Four miles from Ramleh two fresh Turkish Divisions counter-attacked with greatest determination getting to within fifteen yards of the New Zealand and mounted troops who dismounted and advanced on foot. The Auckland and Wellington Rifles charged with the bayonet and practically wiped out the Turks, of whom over four hundred dead were counted. The Anzacs entered Ramleh next morning, unopposed. They also captured three hundred prisoners and much war material at Lydda, from which the enemy hurriedly retired during night-time. On the following day the Anzacs entered Jaffa.

In all these operations extending over a fortnight with almost daily fighting, our losses have been comparatively small.

His Highness the Rajah's forty-third birthday was celebrated by the officers, past and present.

The Bombay University Company of the Defence Force has arrived in Poona for training and is housed in tents.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Delhi

"Our Day".

A Princely Donation.

DELHI, November 27.

His Highness the Maharaja of Jodhpur has given Lady Chelmsford the princely donation of one lakh of rupees for "Our Day". This is the second gift of a lakh which Her Excellency has received, the first having been given by His Highness the Nizam of Hyderabad.

Interviews.

DELHI, November 27.

The Secretary of State granted an interview to Mr. K. C. Roy in the morning and in the course of the day the Viceroy and the Secretary of State granted interviews to the following gentlemen:—Mr. B. G. Tilak, Pandit Madan Mohan Malaviya Dr. Tej Bahadur Sapru, Mr. Syed Wazir Hussain, Pandit Gokaran Nath Misra and Pandit Motilal Nehru.

Sir Michael Gets an Year's Extensions.

DELHI, November 28.

With His Majesty's approval, Sir Michael Owyer's tenure of his appointment as Lieutenant-Governor of the Punjab has been extended for a year.

Sir M. Chauls's appointment as member of the Executive Council of the Governor of Bombay has with His Majesty's approval been extended to 1st March 1918.

Calcutta

A Repudiated Address.

Remonstrance by European Association.

CALCUTTA, November 27.

The European Association issues the following official announcement:—"In consequence of enquiries received and of the rumours abroad that the European Association is connected with the joint address from Europeans and Indians, lately published under the signatures of Mr. A. J. Pugh and Mr. S. R. Das, the Council of the European Association desire to make it known that the European Association is not a party to the joint address and is no way identified with it. On the publication of the joint address a new situation was undoubtedly created and the Council of the European Association felt it was incumbent on them to consult their branches with a view to ascertain if they thought that a further meeting of delegates should be held to discuss the joint address. Opinions of their branches were almost unanimously against such a Conference and there the matter ends.—Sd. A. Marsh, Secretary.

Looting a Market in Bogra District.

Thirty-three Persons Arrested.

(Delayed in Transmission.)

CALCUTTA, November 27.

A report of the looting of a market in the Bogra District has reached here. It is stated that on the 19th instant, a large mob attacked the Chandanbaisha market within the Zamindari of the Raja of Dighapatia and looted all the cloth and salt shops. The report says that, on account of the high prices of these two commodities and the fall in the price of jute, the chief source of their income, the poor people, being unable to purchase the necessities of life, looted cloth and salt from the market. The Magistrate and armed police on receipt of information went to the spot and arrested 33 persons.

A Jute Godown in Fire.

CALCUTTA, November 27.

(Delayed in Transmission.)

A fire broke out last evening in the jute godown of the Hydraulic Jute Press at Chitpur causing damages to the extent of rupees ten thousand.

A Strike.

About 2000 workmen of Messrs. Jesop & Co., went on strike this morning owing, it is said, to a new office order that the main entrance gate was to remain closed during the working hours. The workmen objected to this order as it deprived them of the opportunity to go about in working hours. The order not being rescinded on representation, the strike commenced.

Bombay

Indian Industrial Commission Evidence of Witnesses.

BOMBAY, November 27.

The Indian Industrial Commission resuming taking evidence to-day, Mr. Gibbs, General Manager of Tata Hydro Electric Supply Company, told the Commission that exports brought out from abroad should be experts in the real sense of the term, and they should never be kept too long in this country to become antiquated in their ideas. No technical students should be sent abroad without having been engaged at some good works at least for two years, and having proved his aptitude. Good ground work was more essential than higher education. It was very necessary that the students should be accustomed to manual work from the start.

The 2nd witness Mr. Pochkhanawala, Manager, Central Bank of India, strongly deprecated the idea of direct monetary help by the Government to industrial concerns. He urged for Government help in the shape of expert advice. The Government should help Indian managed

banks under good management who must play an important part in the development of small industries and trade, directly or indirectly, through Presidency Banks and should take interest in Indian concerns by appointing their own auditors to increase public confidence.

Messrs. Isbhai Sasabhai and Mangaldas G. Parekh, representing the Ahmedabad Millowners Association were next examined. They said that the State should pioneer industries, an industrial bank should be established and the Government should financially assist them. There should be fullest industrial development of India. Free and compulsory education at the earliest day is absolutely necessary. An imperial department of industrial researching employing first class experts in reference being given to Indians, should be established. The Government should see that facilities of railway transport were given.

Breach of Trust Case.

Accused Sentenced to 2 Years.

POONA, November 27.

Mr. Wiles, I. C. S., First Class Magistrate, yesterday delivered judgment in the case in which Rao Bahadur Ramanarayan Amarchand and Shet Chaturbhuj Balmukund stood charged with breach of trust and falsification of accounts under section 418 and 409 of the Indian Penal Code and section 280 of the Indian Companies Act. The Magistrate found both the accused guilty and sentenced them to two years' rigorous imprisonment each.

Matriculation vs. School Final Examination.

Controversy Approaching Settlement.

BOMBAY, November 27.

The controversy between the Matriculation and School Final examinations is approaching a satisfactory end. The Bombay University and the Bombay Government have both agreed upon the principle of appointing a Joint Board to which will be made over not only the functions of conducting the two examinations as a single whole, but also the duty of reorganising schools which prepare candidates for these examinations. At present the University which conducts the Matriculation examination is debarred by statute from any but nominal control over the schools, while the Educational Department, which is charged with the supervision of the schools, is without a voice in the ordering of the examination which determines the teaching in them. The Board will combine powers vested in the University as well as those devolving on the Educational Department and will thus be able to determine the direction as well as ensure the thoroughness of instruction given in high schools. There was some amount of strong feeling in the Bombay University Senate against leaving the power of withdrawal of recognition from a school entirely to the Joint Board, and the question was should there be an appeal to the Syndicate against the withdrawal? The University will be represented by a majority of members on the Board. The Joint Board will have more powers than the University or the Education Department, as it will combine the powers and prestige of both. After five years, the whole scheme will be reconsidered in the light of the experience gained.

Windfall for the Deccan Education Society, Poona.

Half-a-Lakh Bequeathed.

POONA, November 27.

Rao Saheb Vishnu Anant Patwardhan, a leading citizen of Poona, has in his will bequeathed the whole of his estate worth nearly half-a-lakh of rupees to the Deccan Education Society, Poona. Rao Saheb Patwardhan was connected with the Society for several years past having been one of its trustees. His services to the Poona Municipality cover a period of 17 years, during which he did much active work for the city. He is also connected with a number of public institutions in Poona.

Bombay Council's Elected Members. A Scheme of Reform.

BOMBAY, November 28.

The non-official members of the Bombay Legislative Council have submitted a scheme of constitutional reforms for India to His Excellency the Viceroy and the Secretary of State. At the outset they declare their agreement with the Congress League scheme, point out their serious difficulty owing to ignorance of the scheme proposed by the authorities and also state that the proposals of the present scheme are only tentative and would admit of modifications. Referring in detail to the Bombay Legislative Council, whose number they fix at 125, they ask that ex-officio and nominated members together shall not exceed one-fifth of the total number, that out of the remaining 100, 32 shall be allotted to Muslim electorates, Mahomedans taking part in no other elections, that 8 seats shall be allotted for municipalities, and that 46 of the rest shall be open for election by groups of districts which shall be fixed at eight for the whole presidency. The scheme then proceeds to constitute 12 electorates which should have the right of filling in the 14 remaining states. Referring to communal representation, the note proceeds to state that there should be no communal representation other than what is stated above, and that the grouping of districts according to this scheme would remedy existing defects such as non-representation of certain important communities. As a further remedy they suggest adoption of the system of proportional representation with a single transferable vote. Regarding franchise, they proceed to state that outside of Bombay every vote under the present Local Board Act should retain that privilege with respect to the Legislative Council; that in Bombay those entitled to vote at the municipal election should exercise the franchise, and that the rules for the franchise in case of special electorates, as the chamber of commerce, may be fixed by the Governor-in-Council with the consent of outgoing legislative Council. In conclusion the note debar from election to the Legislative Council those who do not know the English language, and states that the signatories to the note are agreed on broad principles of the scheme, notwithstanding slight differences of opinion in matters of detail.

విశాఖపామహాసంగ్రహము

(రెండవ భాగము)

ఇంగ్లీషు

విశాఖపామహాసంగ్రహము.

అండ్లను, నవంబరు 26:—ఇంగ్లీషు విశాఖపామహాసంగ్రహమును బహుమానముగా సొంతగ్రహమున "గెజటు" ప్రకటింపుచున్నది. ఈ బహుమానముల నందువారిలో అయిదుగురు ఆస్తిలియును, ఒక దక్షిణాఫ్రికా వాసుడును, ఒక కనడా దేశీయుడును కలరు. ధైర్యసాహస కార్యముల ప్రతిమానములుగ నుండుటచే, వానిని పేరుపరచి చెప్పటకు వీలులేదు. అయినను, యిటు కొన్ని యుధావారణములు పేర్కొనబడినవి.

ఆస్తింగులెట్టి నెంటు కర్నియూపోగ్ ఇవాన్సు, డి. ఎస్. ఓ. వీరి నాయకత్వమున, ధైర్యమును వర్ణనీయములు. భయాంకర మగు శత్రువుల ఆటంకములగుండె తన పలాలమును నడిపించి, స్వయంగా సేనను సమకూర్చుకొనుచు, ఈతిడు శత్రువుల నెదిరించెను. ఒక పెద్ద మరఫరంగి ఆనేకుల సంతము కొందింపుచుండగ, ఇవాన్సు దానికెదురుగ పోయి తన రివాల్యరుతో కాల్చి శత్రు సైన్యమును స్వాధీనపరచుకొనెను. మొదటి ఆశ్రయము లభ్యమైన పిమ్మట ఆతినికి భుజముమీద నొక పెద్ద గాయము తగిలినది. కాని, దానికి ఆతడు చికిత్సచేయు నిచ్చగింపక తన సైన్యమును మరల నేర్పాటుజేయుచుండెను. ఈ తడు యిక్కుమందు పట్టుకొనవలసిని సలసిధైర్యము గావించి, మరల తన సైన్యమును ముందునకు నడిపించుకొనిపోవుచుండెను. మరల సతనికి గట్టిగ గాయములు తగిలినవి. అయినను, యీతిడు రెండవఆశ్రయము లభ్యమగునరకును నాయకత్వము వహించి, పిమ్మటరక్తము స్రవించుచుండుటచే పడిపోయెను. ఆనేకులు మరణించుటచే యీతిడు సహాయమును తిరస్కరించి, వైద్యునివద్దకు తానేస్వయముగ పోయెను. ఈతినిధైర్య మందరికీ ప్రోత్సాహ మొసంగినది.

సార్జెంటు విలియము ఫ్రాన్సిసు బర్మాను. ఈతిడు ఫిరంగులు అనిసైన్యముపై కాల్చుచున్నది తిరి తనవారిని వెనుకనుండ నియమించి తాను ముందునకు పోయి, ఆ శత్రు ఫిన్నిని కాల్చు మనుష్యుని జంపి, దానిని తనవశము చేసికొనిన ధైర్యశాలి. తరువాతి ఈ శత్రుఫిన్ని ఈతిడు తమ యువయోధాగార్థము వినియోగించెను. వర్ణనాతిమగు ఈ సాహసకార్యము విజయనూచకముగ నెల్లరకు ప్రోత్సాహ మొసంగినది. ఒక పావుగంటలయిన పిమ్మట ఈతివైపున నలవడిమంది శత్రువుల పటాలము తమవారి నాటంకపరుప యత్నించుచుండ బర్మానును, ఇక నిద్దరును దానివెనుకకుపోయి, శత్రువులలో రి గురిచంపి యుద్ధున ఉద్యోగులను, 29 గురు సైనికులను ప్రైడిలుగా పట్టుకొనిరి.

నౌకాదళమునకు చాలమంది కావలయును.

అండ్లను, నవంబరు 26:—నౌకాదళముననున్న వారి సంఖ్య 4,50,000 మంది అగుటకు, యింక 50 వేల మందిని శిక్షింపవలెనని మదింపు చేయబడినది.

సైనిక నౌకాదళమువారికి జీతములు వృద్ధిచేయబడును.

అండ్లను, నవంబరు 26:—సైనికులకు జీతముల సభివృద్ధి సెప్టెంబరు 29 తేదీనుండియు, నౌకాదళమునకు ఆక్టోబరు, 1 తేదీనుండియు ఆములలోనికి వచ్చునని బోనర్లాగారు ప్రజల సభలో ప్రకటించిరి.

ఇందుములమున మొదటి వత్సరమునకు 650 లక్షల పానులును, రెండవవత్సరము 690 లక్షలపానులును యొక్కనభర్తు అగునని మీరు చెప్పిరి.

మరణము.

అండ్లను, నవంబరు 26:—సర్ స్టారు జేమ్సు గారు మరణించిరి. (1883 సం॥ మున పేరుజన్మించిరి. 1895 సం॥ డిసెంబరు మాసమున బ్రాహ్మనాలలోనికి దాడినదెపించి, 10 మాసములు శిక్షననుభవించిరి. దక్షిణాఫ్రికాయందు సేవ నొనరించి 1904-8 సం॥ రములయందు శత్రుకాలని ప్రధాన మంత్రిత్వమునవహించిరి.) సామ్రాజ్యమునకు మహత్తమమగు సేవమున ర్చన సర్ స్టారుగారి మరణమునకు తామును ప్రజలను విచారించుచుండెదని శ్రీహను మిడిల్టను జేమ్సు గారికి (సోదరుడు) తెలియపరచిరి.

వైమానిక సంఘాధ్యక్షుడు.

అండ్లను, నవంబరు 26:—కోఫు మియరు ప్రభువుగారు వైమానిక సంఘమున ఆధ్యక్షుడుగ నియమింపబడిరిని అధికారవర్గమువారు ప్రకటించిరి.

ఫ్రాన్సు

జర్మనీయులు కందకముల ఏడుట

అండ్లను నవంబరు 26:—ప్రధానస్థానములనుండి రైటురు విలేఖకుడు నేడ్జిల్లు తెలిపివార్త నువెను. ప్రతిముట్టడి యొగర్చి మమ్మ బుగ్గోను అరణ్య యాశాస్యభాగమున నుండి జర్మనీయులు వెనుకకు నెట్టిన పిమ్మట కేంబ్రెయి యుద్ధభూమి యం దెట్టి యల జడియును లేదు. వైసి విపరంపబడిన స్వల్పమగు ప్రదేశము జర్మనీయుల వశమైనందువలన మా యాధిక్యత కట్టి లోపమును కలుగదు. జర్మనీయుల స్థానము లనేకములు మాకింకను గుర్రయొడుమునున్నది ప్రదేశము చాలవరకు మా యధీనమున నున్నది. ఈయుద్ధ ప్రదేశము మా యధీనమున నుండినందువలన జర్మనీయులు రాత్రియందు కొన్ని కందకముల ఏడిచిని కావలిదళములు తెలియజేయుచున్నవి. తమ పంక్తిని సవరించుకొనుటకును, ఎదురుగ నుండిన మా ఫిరంగులచే ధ్వంసమగుచుమను వెతిపునను జర్మనీయు లీతిరున మెల్లగ సాదిపోయిరి. సైనికులు వెనుకకు పోవుచుండ, వారల పరిరక్షించుటకై నిన్నటిరాత్రియందు జర్మనీయులు అగ్నిగోళములవిస్తారముగ విడువదొడగిరి. శత్రు సైన్యము లీతిరున వెనుక మరలటకు, బ్యుల్లోయరంగమున మానకలిగిన విజయపర్యవసానమేగానివైరులరంగమున విడుదలగునాచింపదు. శత్రుమునిస్తారముగనున్నది గాని రంగమున పొగమంచు లేకయుండుటచే నన్నియు స్పష్టముగ గాన్పించుచున్నవి. తత్కారణమున మావైమానికు లనేకులు వాయుమండలమున సంచరించుచున్నారు. వర్షము గతదినమున విస్తారముగ నుండినను, నేల యారపోయి సైన్యగమనమున కనుకూలముగనున్నది. జర్మనీవారి పంపుల వెనుకభాగమున సన్నాహములు విస్తారముగ జరుగుచున్నవని తెలియవచ్చెను.

శత్రుసేనల చెదరగొట్టుట

అండ్లను నవంబరు 26:—పరాసువారిట్లు ప్రకటించిరి. బెలియములోనను, షెమినుడిదేయ్యులోనను ఫిరంగియూధములు తీవ్రముగ నుండెను నిన్నటిదినమున మ్యూజానది దక్షగట్టున బట్టిన స్థానములయందు వైరిసేనలు గుంపై యుండెను. ఈ గుంపులను మా ఫిరంగిదళములు చెదరగొట్టినవి. ఈరంగమున శత్రుఫిన్నిదళముద్ధము జోరుగ నున్నది.

బుగ్గోను సంగ్రామము.

అండ్లను, నవంబరు 26:—బుగ్గోను అరణ్యపరిసరముల యందలియుద్ధము డెల్విల్లు అరణ్య సురమునకంటె మిగుల తీవ్రముగ నుండెను. సంగ్రామము నూతన పంక్తి ఉద్ధర భాగమునను తూర్పు భాగమునను కేంద్రీకృత మయ్యెనని రైటురు విలేఖకుడు తెలియజేయుచున్నాడు. జర్మనీయులు మిక్కిలి పట్టుదలతో ప్రతిముట్టకుల నొనర్చుచుండిరి. కాని విజయము సొందుచుండుటలేదు. గతశతాబ్దమున వాయుమయ్య విడుదల ఎదురించిరి. వర్షపథ ననుకూలపరచుకొని జర్మనీయు లుద్దేశించియున్నట్లుగానవచ్చుచున్నది గాని యింతవరకు వారి యుద్ధములు కార్యరూపకములు గాలేదు. మా ఫిరంగిదళముల పరాక్రమమే యందులకు కారణము. గత శతాబ్దము మధ్యాహ్నమున వైరి సేన లూనర్చిన ముట్టడి స్వల్పముగ తీవ్రముగ నుండెను. జర్మనీయులకు విజయము కలిగిన దనవచ్చును. అరణ్యచందలి యుద్ధప్రదేశముల నుండి మా సైనికులను వెనుకకు గొట్టిరి. పిదప సాయంకాలమున మేము మరల జర్మనీయుల దలపడి యదిపరలో వారలకు కలిగిన స్వల్ప విజయమున కెక్కుడగు నష్టముల గలిగించితిమి. బుగ్గోను గ్రామపీఠులను మా సైనికులు వశపరచుకొనిరట. కాని యీ ప్రదేశమంతి ప్రాముఖ్యము గాదు. ప్రధానమగు బుగ్గోను అరణ్యము మా యధీనమై యున్నది. మేము వైరులయొద్దనుండి పట్టి

న ఫిరంగులును సాధారణ మగునని గావు. జర్మనీయులు ప్రెంచిమోటారులను బట్టి మని యత్యంత ప్రాముఖ్యమగు వాయుధములు గ పరిగణించుదు. వైమానికులు శత్రువులు ఫిరంగిగుండ్లను గురియించుచుండ వారికినిసామీప్యమున మా మానములు సంచరించి శత్రువుల గుట్టుచుట్టుల నాగసినవి. అరణ్య ఈశాన్యభాగమున కొన్ని టాంకుబండ్లు వైరులచే సతీత్రముగ నెదిరింపబడుచుండెను. వైమానిక దళము లటకు ప్రోయి టాంకు బండ్లకు సహాయ మొనరించి వైరుల బాకదోలినవి. జర్మనీవారి సేనలు నడచుచుండ వాటి మధ్యమున మా వైమానికులు కొన్ని 25 పానుల బాంబులను విడిచెను. ఇట్టి కారకృత్యము లనేకములు జరిగినవి.

వైరిశత్రుత్వము విజృంభణము

అండ్లను నవంబరు 26:—ఆంగ్లేయు లిట్లు ప్రకటించిరి:—దక్షిణయూధరంగమున పోరాటము జరుగలేదు. కాని మేము, వైరుల గొందర బంధించితిమి. ఈ ప్రెసురంగమున కావలిదళములు పోరాడుకొనినవి. ఈ ప్రెసునకు తూర్పునను, ఈశాన్యభాగమునను వైరులు ఫిరంగులగాల్చిరి. పేషెనుడియొద్ద వైరి శత్రుత్వ ప్రతి విస్తారముగ నుండెను.

హైదరాబాద్

ద్యుకొనిను సేనాని సరాకరించుట.

హైదరాబాదును వింతలు.

అండ్లను, నవంబరు 26:—హైదరాబాదును వింతలుజరుగవచ్చును. సర్వసేనాధిపత్యమున జనరలు క్రెలెంకో గారి కొసగమని ద్యుకొనిను సేనాని తెలియజేయుచు, క్రెలెంకో గారు ప్రధానస్థానములకు విచ్చేసినవారిని ఆరెస్తుచేయుచునని చెప్పిరి. అయినను క్రెలెంకో గారు ప్రధానస్థానముల కరుగుటకై పెట్రోగ్రాడుపురమును వీడిరి. కాల్మిసేనానియొక్క కొస ముగ్ధదళము లెచ్చటనున్నదియు తెలియరావచ్చుది.

అమెరికా

అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములు,

జర్మిను మిత్రముండలి.

యుద్ధప్రకటనము.

వాషింగ్టన్, నవంబరు 26:—ఆస్ట్రీయా, టర్కీ, బలేరియాలలో సంయుక్త రాష్ట్రములవా రిదివరకే యుద్ధమునకుదిగి యున్నారు. కనుక నీదేశములతోడ యుద్ధమును ప్రకటింపవలయును. జర్మనీవారి మిత్రులతోడ యుద్ధమును ప్రకటింపవలసిన దని డిసెంబరు 31 వ తేదీని సమావేశమగు కాంగ్రెసు సభియందు బలమగువాదము బయలుపడెదను. పశ్చిమ రంగమున నిపుడు ఆస్ట్రీయావారి సైనికులు యుద్ధ మొనర్చుచుండురని, నీ నేటువారేచ్చటని విదేశీసంఘాధ్యక్షులగు స్టోసు గారనిరి.

ఇటలీ

ఇటలీయం దాండ్ల సైన్యములు

ప్రస్తుత యుద్ధరంగపు వర్ణన.

అండ్లను, నవంబరు 27:—ఆంగ్లికదళములు, పదాతులు, ఫిరంగులు మున్నగు వాటితోడ సాంగ్ల సైన్యములు మైళ్లకొలది వ్యాపించి సాగుచుండుట వర్ణనాతిమై యున్నది. దినమునకు 18 మైళ్ల చొప్పున పదాతులు కొన్ని దినములనుండియు ముందునకు చనుచుండెరి. ఫిరంగి దళములయందు దనేకమగు శత్రుస్థులు కలవు. బండ్లు మున్నగు పరికరములతోడ నీ సైన్యములు ముందున కేగుచున్నవి.

శత్రువులు మాకుస్థలములయందు దొడ్లకి కలిగించుచున్నారు. టాంకు, మానిపర్నా పర్యవములు వీనిలో నొకటి. పర్యవోగ్రము వైరుల యధీనమైనది. టాంకుపర్యవమున కావల ఇటలీవా రిపుడు తీవ్రముగ బోరుచు వైరుల నాపివేసిరి. వెనుకనుండు రక్షణస్థానముల నీలోన బలపరచుచున్నారు. టంబా, మానిపర్నా పర్యవములు వైరుల యధీనమైపోవీ రక్షణ స్థానములు ఇటలీవారికి మిక్కిలి యుపయోగకారులై యుండును. బ్రెంటె, కాన్ మాన్సు రుండవ స్థానము. మూడవది విషియాగోపితమౌను. అంసు ముఖ్యముగ మాట్ట, పర్యవము ఇచ్చట నొక పక్షమున నుండియు, మంచు సులక్ష్యముచేయక, శత్రువు లొత్తిడి కలిగించుచుండిరి గాని ఇటలీవారి పదాతుల సాహసములవలన వైరుల యత్నములు భగ్గుములయ్యెను. యుద్ధమున జొచ్చుకొన సాంగ్ల సైన్యము లువ్విధు లూరుచున్నవి. కనుక ఆస్ట్రీయు జర్మనీసేన లచిరకాలముననే బస్కమును నొందవచ్చును.

26-11-17

సుందరము ! స్వదేశీయము !! ఉపయోగము !!!

అందమైన 1918 క్యాలండరు

జనవరి 31- తేదీలోపు అమృతాంజనము డిపోవారి రు. 5 ల మందును నొకేసారి గొనువారలకు ఒక క్యాలండరు ఉచితముగ పంపబడును.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-5-0.

వి. పి. గ కాక, ముందుగా చీట్లు పంపినవారికి క్యాలండరు చేరకున్నచో మా జవాబుదారి యుండదు.

కొన్ని ప్రతులుమాత్రమే ముద్రింపబడినవి. ఆకాభంగము గలగతుండుటకు త్వరపడుట యుక్తము.

తామర తైలము	పండ్లపాడి	మోహినీతైలము
డబ్బీ 1-కి 0-6-0	డబ్బీ 1-కి 0-2-0	సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధపథము

చక్కని డబ్బీతో, వెల రూ. 0-8-0 ; డబ్బీ 1-కి రూ. 5-4 0

పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము. అన్ని చోట్లలో విక్రయింపబడుచున్నది.

అమృతాంజనం డిపో,

109, ఫ్రేరికోడ్డు, బొంబాయి.

6, తంబు శైలిపేడి, మదరాసు.

‘శాస్త్రోక్త మైన ఎరువు’.

662

రాజధాని రసాయన ఎరువుశాలా (లిమిటెడ్)

వై విచారణాధికారులు : మెసర్సు ప్యారీ కంపెనీవారు, చెన్నపట్నం,

వరి, చోళ్లు, ప్రత్తి, పొగాకు, చెజుకు, అరటి మొదలగు మాగాణి, ఖమ్మి, పయిర్లకున్న, దుంప, ఫలవృక్ష ములకున్న, మొక్క తీగవనైరాలకున్న సంపూర్ణఎరువులు శాస్త్రోక్తముగా తయారుచేసి విక్రయించుచున్నాడు. ఇవి యన్నియు వీటిని ఉపయోగించు భూములకు తగినట్లు తయారుచేయబడుటచేత ఎరువులు కొనబలచిన వారి కాలానుభూములవృద్ధి రసాయన పోషకాలలో ఉచితముగా పరిశీలించి అయాథూముల/సహాగుణములను అనుసరించి తయారుచేయుచున్నాడు. “శాస్త్రోక్త ఎరువు” అను మాసాంతర పత్రికను ఇంగ్లీషు, తెలుగు, అరవోకన్నడం, మళయాళం మొదలగు భాషలలో నెలనెలకు ప్రచురించి అందులో ఎరువు విషయముగా వ్యాసములు (వ్రాసి, ఒక్కొక్క జిల్లాలోని ఒకమీదార్లకు ఉచితముగా పంపించుచున్నారు. వైచేప్పిన పత్రికకున్న, ఇంకా ఎరువు విషయముగా ఇతర అంశములకున్న ఈక్రింద సుదహరించుచున్న వైవిలాసమునకు వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.

ప్యారీ అండు కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం 12, మదరాస్.

Parry & Co., Post Box No. 12, Madras.

(Tissue Remedies)

పార్థివపదార్థ చికిత్సాచంద్రిక

100 సంవత్సరముల నుండి జర్మనీ ప్రాంసుదేశములలో అనేక ఆసుపత్రులయందును, గృహములయందును వ్యాపకములనున్న టిస్సురెమిడిస్ అను ఆద్యుతిమును, ప్రమాదరహితము నగు వైద్యశాస్త్రము ఇంగ్లాండు ఆమెరికాలయందు గూడ వ్యాపించి, క్రమముగ మనదేశముం దనేకచోట్ల వాడుకలో నున్నది. ఈ మందులను మాత్రమే వాడుచున్న ఆసుపత్రులుగలవు. అనేకమందిడాక్టర్లు సమస్తవ్యాధులకు నీమందులనే వాడుచున్నారు. ఈ వైద్యమంతయు 12 మందులయందు నిమిడియున్నది. ఈ 12 మందులు చూడరావలయును నుండును. వెల మిక్కిలి స్వల్పముగా మనదేశములోనే అనేకచోట్ల విక్రయింపబడుచున్నవి. ఈ వైద్యశాస్త్ర సహాయమున సులభముగ సమస్తవ్యాధులను నయము చేసికొనవచ్చును. డాక్టర్లతోను, వైద్యులతోను, ఆసుపత్రులతోను అన సర ముండదు. మన తెలుగు జిల్లాలలో ఇంగ్లీషునేర్చవారనేకులు తమ కుటుంబములలో నీ మందులను సమస్త వ్యాధులకు వాడుకొనుచు, ఇతరులకు కూడ వైద్యసహాయము చేయుచున్నారు. ఇటువంటి అనుకూలముగు గృహవైద్యశాస్త్రము మరియొకటిలేదు. చంటిపిల్లలు, గర్భిణీస్త్రీలు, వృద్ధులు మొదలగువారికి కూడ నీ మందు లను వాడుటకు ప్రత్యేకముగ పరిశుద్ధిచైన డాక్టర్లు అవసరములేదు. ప్రతివారును మందును వాడవచ్చును. ఈ వైద్యశాస్త్రమంతయు నిదివరలో ఇంగ్లీషుభాషలోనే యున్నది. ఆంగ్లముల యుపయోగాగ్రము ఆద్యుతిముగు నీ గృహవైద్యశాస్త్ర మిప్పుడు ఆంగ్లములో కచనరూపమున సులభవైతిని ముద్రింపబడినది. ఈగ్రంథము చేతినున్న వారు తమ దేహోగ్యమును కాపాడుకొనుచు, ఇతరులక నేకులకు వైద్యసహాయము చేయ శక్తి గల్గియుండురు. ఈ వైద్యశాస్త్రము అవలంబించిన వైద్యులయొక్క వృత్తి అభివృద్ధియగును. ధనవంతు నీ వైద్యశాస్త్ర సహాయ మతో బీదల క నేకులకు వైద్యసహాయము చేయవచ్చును. క్రమముగ ఆంగ్లదేశముందు ప్రతి కుటుంబములో నిది గృహవైద్యముగ వ్యాపించుటకు “పార్థివపదార్థచికిత్సాచంద్రిక” అను నీ గ్రంథము తోడ్పడును. దీని వెల రు. 2-0-0. ఈ మందులు మా వద్ద విక్రయింపబడును.

మేనేజరు, సరస్వతీనికేతనము,

మచిలీపట్టణము, కృష్ణాజిల్లా.

(388)

సంగీత సుధాంబుధి.

ఇందు సంగీత లక్షణములును, ప్రథమాభ్యాస పద్ధతులును, వాడుకయందున్న అనేక రాగములకు ఆరోహణాది క్రమములును, తాగయ్య, దీక్షితులు, రామాశాస్త్రిలు, శునం సీనయ్య, వన్నకుడి కృష్ణయ్య, ముద్రాహృణ్యయ్య, గోవిందసామయ్య, గర్భపురి వాసులు, పురందరవిఠలు, నారాయణాచార్యులు, శరం గంభాడి పంచనాదయ్య, సదాశివరావు మొదలగు సుమారు 35 పూర్వప్రసిద్ధ వాగ్గేయకారక విరచితములైన వర్ణములు, కీర్తనలు, జావల్లి మొదలగునవియును, తత్కాలరుచ్యమైన హిందుస్థానీలు, పార్శ్వీలు, యింగ్లీషునోట్లు, టిల్లానా మొదలగు (Delicious Miscellany) లలిత మిశ్రమములును, స్వర తాళ ములతో అందరికి సులభముగ గ్రాహ్య మగునటుల వ్రాయబడియున్నవి. ఇందు వీణ, హార్మోనియం చక్రపటములతో యున్నవి.

మంచిగ్గేసు కాగితములలో ముద్రితమై మేలు లైండు చేయబడినది. ... వెల రూ. 3-0-0.

యం. ఆది అండు కంపెనీ,

(911) 39, చిన్నతంబిపేడి, మదరాసు.

గోరోజనము తులం ౧కి	2-౦-౦
కస్తూరి	తులం 1 కి రూ. 30-0-0
కుంకుమపువ్వు	తులం 1-కి 2-0-0
రసభస్మము	తులం 1-కి 0-10-0

ఆదిపచ్చికానా లేక జాన్తు	...	3-3-0
బాలాపుత్రము సీసా 1-కి	...	0-12-0
తాంబూలమాత్రలు, సువాసనగా నుండును	50-కి	0-8-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధపథము. చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి 0-8-0

తామర తైలము

దీనిని రాచిన చర్మము నలు వెక్కదు. మంట యుండదు. డబ్బీ 1-కి 0-6-0 (ఆరులగాలు)

అమృతాంజనం డిపో. } 109, ఫ్రేరికోడ్డు, బొంబాయి. } 6, తంబు శైలిపేడి, మదరాసు.

విజ్ఞాన చంద్రికా బుక్కుడిపో, మాంటు రోడ్, మదరాసు. ఇక్కడ తెలుగు పుస్తకము లన్నియు వ్యాపారమైన వెలకు దొరకును. క్యాటలాగు ఉచితము. డాక్టరు. ఆచంట-లక్ష్మీపతి, బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం. (946) మేనేజరు.

Seeds & Plants. నానావిధ చెట్ల దినుసులు. మెడల్సు పొందిన నేలం శ్రేష్ఠ మామిడి చెట్లు పలు విధమైన చెట్లుదినుసులు యింక అనేక విధము లయిన మొక్కల దినుసులు నీచ కానాకూరలు నాటుకాయకూరలు విత్తనములు ఇతరముగ విక్రయింపబడును. కావలసిన వారు అగ్రికా స్టాంపుపంపితే, పటముతో ఇంగ్లీషు తెలుగు క్యాటలాగు పంపుతాము. జాబులు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను. ఎన్. కె. ఐ. కాదర్ మీరానానానాబు. విత్తనములు, మొక్కనర్తకుడు. (959) కుమారస్వామిపట్టి, నేలం.

అమృతాంజన అవలేహ్యము. ఈలేహ్యము రక్తమున కుద్ధిచేసి బలమును కలిగించి రాశ్వతసుఖము నొసంగును. 219 ఆరోగ్యమును కలుగజేసి ఆయుర్వృద్ధిని యిప్పించును. ప్రస్తుతము శాశ్వతమైనదిగా అను పుస్తకమునకు వ్రాసిన తపాల ఖర్చు లేకయే ఉచితముగా పంపెదము. వైద్యశాస్త్ర మహేశంకర్ గోవింద్, ఆతంకనిగూడేపాటానం, 157, వ్రాడ్డో, మదరాసు.

మీ కవసరమయినచో

చుట్టచుట్టయందలైకట్టగాని కరగి పోతపోయినట్టి గాని వసులను గురించియు, ఈక్కు, ధనుచవాసములు, వంపులు వంపులుగ వంచబడిన లేకులు కోణములుగా నున్నట్టి ఇతరవస్తువులు ఇంకను వివిధమైన ఇనుప సామానులను గురించిన అన్ని విషయములను గురించియు ఈ ప్రతి కంటినినాలోనే సంకతిసందర్భముల నెలకొన వాలోచించబడినది. ఏడు సామానులను మిక్కిలి తక్కువవెలల కిచ్చుటలోను కోరి నుండిన వానిని బాగాలములో వరదరా చేయుటలోను కొప్పు పేరు మ్రోగినవారు.

కల్యాణము— ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ

ఫౌల్ ఇండియా ఇంప్రొవ్వియన్సు లిమిటెడ్, రిలయన్సు నెం 555 కు,

389

మదరాసు.

(పై కాటెగొరిగ్ గోడనన్ను ఈ పత్రికపేరు కూడ నుదహరింప గోరుచున్నారు.)

క్రికేటులయిన గోపాలకృష్ణ గోకలేగారి చక్కని

రంగుల చిత్రపటము

(ప్రతి 1-కి 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0.)

వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,

హాస్టల్ బాక్స్ 212 మదరాసు.

శారదాంబ

ఇది శ్రీ భక్తబోధిని యను నాటకము.

సంఘదురాచార సంస్కరణమునకు మార్గ

మిందుజావబడినది. అందరును జదివి తీర

వలయును. వెల 4 అణాలు. పోస్టేజీ పేరు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,

7, తింబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

వాదాపేడితులకు వరము: ఐ.వో.డి.క నహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసా రసవరిల్లా

అనిమిషభ్రమ రక్తమువలన జనించు వాద్యములకు కిరీటమువంటి వుండు. కురుపులను, మచ్చలను, గండమాలలను తుండ్లను, ప్రాణిబొడ్డులను అన్ని విధములవలన గలుగు చక్కదోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన క్షుభ్రకారిణి (53)

వనోపధిసా రసవరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిర్ణయము, సహజమైనను మధ్యవచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. కిరీటమువంటి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కార్యసంబంధమును పోగొట్టి రక్తమును క్షుభ్రపరచును. శరీరకాల్ గొమ్మును గలగజేయును. 15 రోజులవర ముండుటకు 4 ఖండ్లుల బుడ్డిలో అమ్మబడును.

ప్రొత్తబడు:— పి. డి. సావంత్. 144, ఫనస్వాడి. నెం 2 బొంబాయి.

Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi. No. 144, No. 2, BOMBAY.

పాక బొమ్మలపై ప్రశంస

ఈ బొమ్మలకంటి అచ్చుగాయ వినితము.

కల 0-1-0 బొమ్మల అర్జితము.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7 తింబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

ఆంధ్ర నర్వకశోకాల-విద్యా ప్రవృత్తి.

ఇది శ్రీయుగ కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే

ప్రాయబడినది. కల 0-1-0 బొమ్మల ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7 తింబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

కుంకుమ పువ్వు

కుంకుమ పువ్వు

కుంకుమ పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమ పువ్వు మాపద్ధదొరకును. శరీరమువారు సూర్యమార్కును గమనింపుడు. కరస్పాకెమ్మ మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెని, (53) 21, హమ్మం వీధి, బొంబాయి

జీవిత చరిత్రములు.

1. మహాదేవగోవింద రాణిదే వెల 0-8-0
2. రామతీర్థస్వామి ఎం. పి. 0-8-0
3. నివేదితపోదరి (982) 0-8-0
4. చార్మింజీప్రభువు 0-8-0
5. విదవ బార్మిచక్రవర్తి 0-8-0

ఈ ర గ్రంథములను నొకేపర్యాయము కొనువారికి

పి. పి. ఖర్చులను మేమే భరించి పంపెదము.

ఎం. ఆర్. కృష్ణారావు అండు కో, నెల్లూరు.

ఆత్మజ్ఞానా

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి.

దయ్యముల సద్భావమును గురించిన శాస్త్రీయ చర్చ

గ్రంథకర్త:- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి.పి.

చిన్న నైక చక్కనిగ్రంథము కల 0-8-0.

మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము

హాస్టల్ బాక్స్ 212, మదరాసు.

పుష్పాల్

(పుష్పములతో తయారైన తలనూనె)

బజారులో దొరకు తలనూనె వంటిదిగాదు.

పుష్పాల్ తలనూనె చాల శ్రేష్ఠమైనది.

దీనికి మించినది లేదు.

బుడ్డి 1-కి రూపాయి.

Bengal Chemical & Pharmaceutical Works, Ltd..

91, Upper Circular Road, CALCUTTA.

908

దంత మార్చు

దబ్బి 1-కి వెల రూ 0-2-0 12-కి రూ 1-2-0.

ఈ దంత మార్చుతో పండ్లుతోముటువలన చిగుళ్లు గట్టిపడును. చిగుళ్ళనుండి రక్తము ప్రవించకుండును. నోట దుర్గంధము లేక యుండును. పండ్లుముట్టములనెల్లెల్లాగానుండును. సర్వ నామాన్యముగ వాడుటకు దగియున్నది.

తేలునుండు వెల సీసా ౧-కి 0-8-0

బుట్టినవోట కొంచెము మందుపోసిన బాధ మాయమగును.

బాధ నరముల కంట పెద్దనరము

దగ్గరనుండిలాగుట ప్రారంభించును

బుట్టినవోటును బండపారునట్లు

చేసిన బాధ తగ్గును. ఈ ద్రావకము

ననేకులు పరిశీలించిరి. ఇది మిగుల

ఘాటుగలిగి నీటివలె నుండును.

అమృతాంజనం డిపో, 6, తింబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

అకీర

గర్భాశయ రోగనివారిణి:— శ్రీలక్ష్మ గలుగు ఋతుకుల బహిష్టి కాకుండుట, ఆకాలబహిష్టి, మెల బాష్టి గాను, తక్కువగానుపోవుట, కుసుమరోగము, సంతానహీనత, రక్తహీనత, మలబద్ధకము, నూలికావారము, కీళ్లనొప్పులు, ఆరికాళ్లు, ఆరచేతులు మంట మొదలగు శ్రీమర్మ వ్యాధులను కుదుర్చును.

వెద్దబుడ్డి రు 3-0-0.

చిన్నది రు. 1-10-0

అమృత

రక్తశుద్ధి ద్రావకము:— ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధకము, అజీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, సోమరితనము, మేహ ప్రయములు, శుభ్రసంకటములు, నిస్సక్తువు, కడుపులో మంట మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరమువలన కాంతిని ముఖమునకు తేజస్సును యిచ్చును.

వెద్దబుడ్డి రు 3-0-0.

చిన్నది రు 1-10-0.

అరగ

జ్వర నివారిణి

బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0

కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద ఔషధశాల,

166

9, బందరువీధి, మదరాసు.

ప్రాంచి:— సికింద్రాబాదు అండ్ నెల్లూరు.